

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/2341

z dnia 14 grudnia 2016 r.

w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (IORP)

(wersja przekształcona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53, art. 62 i art. 114 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/41/WE ⁽³⁾ została kilkakrotnie i znacząco zmieniona ⁽⁴⁾. Ze względu na konieczność dalszych zmian, w celu zapewnienia jasności, dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.
- (2) Na rynku wewnętrznym instytucje pracowniczych programów emerytalnych (zwane dalej „IORP”) powinny mieć możliwość działania w innych państwach członkowskich, zapewniając przy tym wysoki poziom ochrony i bezpieczeństwa uczestnikom i beneficjentom pracowniczych programów emerytalnych.
- (3) Niniejsza dyrektywa ma na celu minimalną harmonizację, dlatego nie powinna uniemożliwiać państwom członkowskim utrzymania lub wprowadzenia dodatkowych przepisów mających chronić uczestników i beneficjentów pracowniczych programów emerytalnych, pod warunkiem że przepisy te będą spójne z zobowiązaniami państw członkowskich wynikającymi z prawa Unii. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy kwestii związanych z krajowym prawem socjalnym, prawem pracy, prawem podatkowym i prawem zobowiązań, ani adekwatności programów emerytalnych w państwach członkowskich.
- (4) Aby jeszcze bardziej ułatwić mobilność pracowników między państwami członkowskimi, niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie dobrego zarządzania, informowania uczestników programów oraz przejrzystości i bezpieczeństwa pracowniczych programów emerytalnych.
- (5) Między państwami członkowskimi występują znaczne różnice w organizacji i uregulowaniu IORP. Pracowniczymi programami emerytalnymi zarządzają zarówno IORP, jak i zakłady ubezpieczeń na życie. Dlatego też przyjęcie uniwersalnego podejścia do IORP nie jest uzasadnione. Komisja i Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd

⁽¹⁾ Dz.U. C 451 z 16.12.2014, s. 109.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2016 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 8 grudnia 2016 r.

⁽³⁾ Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10).

⁽⁴⁾ Zob. załącznik I część A.

Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) (EIOPA), ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 ⁽¹⁾, powinny w swoich działaniach brać pod uwagę różne tradycje państw członkowskich i powinny działać bez uszczerbku dla krajowego prawa socjalnego i prawa pracy przy określaniu organizacji IORP.

- (6) Dyrektywa 2003/41/WE stanowiła pierwszy krok legislacyjny w kierunku rynku wewnętrznego pracowniczych programów emerytalnych zorganizowanego na skalę unijną. Rzeczywisty wewnętrzny rynek pracowniczych programów emerytalnych ma wciąż ogromne znaczenie dla wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii i dla rozwiązania problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa. Dyrektywa ta pochodzi z 2003 r. i do tej pory nie dokonano w niej istotnych zmian, które wprowadziłyby nowoczesny, oparty na analizie ryzyka system zarządzania IORP. Odpowiednie uregulowanie i nadzór na poziomie unijnym i krajowym pozostają istotne dla rozwoju pewnych i bezpiecznych pracowniczych programów emerytalnych we wszystkich państwach członkowskich.
- (7) Co do zasady IORP powinny, w stosownych przypadkach, uwzględniać cel, jakim jest zapewnienie równowagi międzypokoleniowej w pracowniczych programach emerytalnych, czemu powinno służyć sprawiedliwe rozłożenie ryzyka i korzyści między pokoleniami w pracowniczych programach emerytalnych.
- (8) Konieczne jest podjęcie odpowiednich działań, by dalej doskonalić uzupełniające systemy prywatnych oszczędności emerytalnych, takie jak pracownicze programy emerytalne. Jest to ważne ze względu na to, że systemy zabezpieczenia społecznego są pod coraz większą presją, co oznacza, że pracownicze programy emerytalne będą w coraz większym stopniu uzupełnieniem innych systemów emerytalnych. IORP odgrywają ważną rolę w długoterminowym finansowaniu gospodarki unijnej oraz w zapewnianiu bezpiecznych świadczeń emerytalnych. Stanowią one istotny element gospodarki Unii, gdyż posiadają aktywa o wartości 2,5 bln EUR w imieniu około 75 mln uczestników i beneficjentów. Należy udoskonalić pracownicze programy emerytalne, jednakże bez podważania ogromnego znaczenia emerytalnych systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezpiecznej, trwałej i skutecznej osłony socjalnej, która powinna zapewnić godziwy poziom życia na starość i z tego względu powinna być głównym celem wzmocnienia europejskich modeli społecznych.
- (9) W świetle demograficznych przemian w Unii i sytuacji budżetów krajowych pracownicze programy emerytalne stanowią cenny dodatek do systemów zabezpieczenia społecznego. Odporny system emerytalny obejmuje szereg różnych produktów, różnorodnie instytucje, a także skuteczne i efektywne praktyki nadzorcze.
- (10) Państwa członkowskie powinny chronić pracowników przed ubóstwem na starość i wspierać dodatkowe programy emerytalne powiązane z zatrudnieniem jako uzupełnienie ochrony oferowanej przez emerytury państwowe.
- (11) Niniejsza dyrektywa jest zgodna z prawami podstawowymi i z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności z prawem do ochrony danych osobowych, wolnością prowadzenia działalności gospodarczej, prawem własności, prawem do rokowań i działań zbiorowych i prawem do wysokiego poziomu ochrony konsumenta, w szczególności poprzez zapewnienie wysokiego poziomu przejrzystości zabezpieczenia emerytalnego, świadomego planowania finansów osobistych i emerytury, a także ułatwienia działalności transgranicznej IORP i transgranicznego przenoszenia programów emerytalnych. Niniejszą dyrektywę należy wdrażać zgodnie z tymi prawami i zasadami.
- (12) W szczególności ułatwienie działalności transgranicznej IORP i transgranicznego przenoszenia programów emerytalnych poprzez doprecyzowanie odpowiednich procedur i usunięcie zbędnych przeszkód mogłoby mieć pozytywny wpływ na zainteresowane przedsiębiorstwa i ich pracowników, niezależnie od tego, w którym państwie członkowskim pracują, dzięki centralizacji zarządzania usługami w zakresie zabezpieczenia emerytalnego.
- (13) Transgraniczna działalność IORP powinna pozostawać bez uszczerbku dla przepisów krajowego prawa socjalnego i prawa pracy odnoszących się do pracowniczych programów emerytalnych przyjmującego państwa członkowskiego i mających zastosowanie do relacji między przedsiębiorstwem oferującym program emerytalny (zwanym dalej „instytucją finansującą”) a uczestnikami i beneficjentami. Działalność transgraniczna i transgraniczne przenoszenie programów emerytalnych to dwie odrębne kwestie, które powinny być regulowane oddzielnymi przepisami. W przypadku gdy transgraniczne przeniesienie programu emerytalnego prowadzi do działalności transgranicznej, powinny mieć zastosowanie przepisy dotyczące działalności transgranicznej.
- (14) W przypadku gdy instytucja finansująca i IORP znajdują się w tym samym państwie członkowskim, sam fakt, że uczestnicy lub beneficjenci programu emerytalnego mają miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim nie stanowi sam w sobie działalności transgranicznej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

- (15) Państwa członkowskie powinny uwzględnić potrzebę ochrony praw emerytalnych pracowników wysyłanych tymczasowo do pracy w innym państwie członkowskim.
- (16) Pomimo wejścia w życie dyrektywy 2003/41/WE działalność transgraniczna pozostaje ograniczona ze względu na różnice w przepisach prawa socjalnego i prawa pracy na szczeblu krajowym. Ponadto nadal istnieją istotne bariery ostrożnościowe, które podnoszą koszty działalności dla IORP obsługujących programy emerytalne za granicą. Poza tym należy podwyższyć obecny minimalny poziom ochrony uczestników i beneficjentów. Jest to o tyle istotne, że ryzyko długowieczności i ryzyko rynkowe są w coraz większym stopniu ponoszone przez uczestników i beneficjentów zamiast przez IORP lub instytucję finansującą. Należy także zwiększyć obecny minimalny zakres informacji udzielanych uczestnikom i beneficjentom.
- (17) Zasady ostrożnościowe ustanowione w niniejszej dyrektywie mają na celu zagwarantowanie zarówno wysokiego poziomu bezpieczeństwa wszystkim przyszłym emerytom poprzez wprowadzenie rygorystycznych norm nadzoru, jak również przygotowanie zrębów należytego, ostrożnego i skutecznego zarządzania pracowniczymi programami emerytalnymi.
- (18) IORP powinny być całkowicie odrębne od jakiegokolwiek instytucji finansującej i działać na bazie kapitałowej w celu zapewnienia świadczeń emerytalnych. IORP, które działają wyłącznie w tym celu, powinny posiadać swobodę świadczenia usług oraz swobodę inwestowania podlegające jedynie skoordynowanym wymogom ostrożnościowym, niezależnie od tego, czy takie IORP są uznawane za osoby prawne.
- (19) Zgodnie z zasadą pomocniczości, państwa członkowskie powinny ponosić pełną odpowiedzialność za organizację swoich systemów emerytalnych, jak również za decyzję w sprawie roli każdego z trzech filarów systemu emerytalnego w poszczególnych państwach członkowskich. W kontekście drugiego filaru powinny one ponosić również pełną odpowiedzialność za rolę i funkcje różnych instytucji zapewniających pracownicze świadczenia emerytalne, takich jak branżowe fundusze emerytalne, fundusze emerytalne przedsiębiorstw i zakłady ubezpieczeń na życie. Celem niniejszej dyrektywy nie jest kwestionowanie tej prerogatywy państw członkowskich, lecz raczej zachęcenie ich do tworzenia odpowiednich, bezpiecznych i trwałych pracowniczych programów emerytalnych oraz do ułatwiania działalności transgranicznej.
- (20) Ze względu na potrzebę dalszego doskonalenia pracowniczych programów emerytalnych Komisja powinna zapewnić znaczną wartość dodaną na poziomie Unii, podejmując dalsze kroki z myślą o wspieraniu współpracy państw członkowskich z partnerami społecznymi w doskonaleniu programów emerytalnych drugiego filara oraz tworząc grupę ekspertów wysokiego szczebla w celu zwiększenia oszczędności emerytalnych w drugim filarze w państwach członkowskich, w tym wspierania wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do działalności transgranicznej.
- (21) Przepisy krajowe dotyczące udziału osób prowadzących działalność na własny rachunek w IORP różnią się między sobą. W niektórych państwach członkowskich IORP mogą działać na podstawie układów zawieranych z grupami zawodowymi, których członkowie działają jako osoby prowadzące działalność na własny rachunek lub bezpośrednio z osobami prowadzącymi działalność na własny rachunek i pracownikami najemnymi. W niektórych państwach członkowskich osoba prowadząca działalność na własny rachunek może również zostać uczestnikiem IORP, w przypadku gdy osoba prowadząca działalność na własny rachunek występuje w roli pracodawcy lub świadczy przedsiębiorstwu usługi w ramach wolnych zawodów. W niektórych państwach członkowskich osoby prowadzące działalność na własny rachunek nie mogą przystąpić do IORP, o ile nie spełniają określonych wymagań, włącznie z tymi, które nakładają prawo socjalne i prawo pracy.
- (22) Instytucje obsługujące systemy zabezpieczenia społecznego, które są już skoordynowane na poziomie Unii, powinny być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Jednakże należy uwzględnić specyfikę IORP, które w poszczególnych państwach członkowskich obsługują zarówno systemy zabezpieczenia społecznego, jak i pracownicze programy emerytalne.
- (23) Instytucje działające na zasadzie finansowania kapitałowego w ramach obowiązkowych systemów zabezpieczenia społecznego nie są objęte niniejszą dyrektywą.
- (24) Instytucje finansowe, które już korzystają z unijnych ram legislacyjnych, powinny co do zasady być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Ponieważ jednak instytucje takie mogą również w pewnych przypadkach oferować usługi w zakresie emerytur pracowniczych, ważne jest zapewnienie, aby niniejsza dyrektywa nie prowadziła do zakłóceń konkurencji. Zakłóceń takich można uniknąć, stosując wymogi ostrożnościowe niniejszej dyrektywy do działalności zakładów ubezpieczeń na życie w zakresie emerytur pracowniczych zgodnie z art. 2 ust. 3 lit. a) ppkt (i)–(iii) i art. 2 ust. 3 lit. b) ppkt (ii)–(iv) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE⁽¹⁾. Komisja powinna również starannie monitorować sytuację na rynku emerytur pracowniczych i oceniać możliwości rozszerzenia fakultatywnego stosowania niniejszej dyrektywy do innych instytucji finansowych podlegających odpowiednim przepisom.

(¹) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

- (25) Zważywszy, że IORP zmierzają do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego na emeryturze, wypłacane przez nie świadczenia emerytalne powinny co do zasady przyjmować formę wypłat dożywotnich, wypłat dokonywanych okresowo lub jednorazowo, lub ich kombinacji.
- (26) Istotne jest zapewnienie, aby osoby starsze i niepełnosprawne nie były narażone na ryzyko ubóstwa i mogły cieszyć się godziwym poziomem życia. Ważnym aspektem zwalczania ubóstwa i braku zabezpieczenia osób starszych jest właściwe uwzględnienie poszczególnych rodzajów ryzyka biometrycznego w ustaleniach dotyczących emerytur pracowniczych. Ustanawiając program emerytalny, pracodawcy i pracownicy lub ich odpowiedni przedstawiciele powinni rozważyć możliwość zawarcia w programie emerytalnym postanowień w odniesieniu do pokrycia ryzyka długowieczności i ryzyka niezdolności do wykonywania zawodu, jak również postanowień w odniesieniu do zabezpieczenia dla osób pozostałych przy życiu po śmierci żywiciela.
- (27) Stwarzając państwom członkowskim możliwość wyłączenia z zakresu krajowego prawodawstwa wykonawczego IORP obsługujących programy emerytalne, które obejmują łącznie mniej niż stu uczestników, można ułatwić nadzór w tych państwach członkowskich bez podważania właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w tej dziedzinie. Jednakże nie powinno to naruszać prawa tych IORP do powołania osób zarządzających inwestycjami prowadzących działalność i należycie upoważnionych w innym państwie członkowskim do zarządzania ich portfelem inwestycji oraz osób nadzorujących lub depozytariuszy prowadzących działalność i należycie upoważnionych w innym państwie członkowskim do przechowywania ich aktywów. Państwa członkowskie powinny w każdym razie stosować pewne przepisy dotyczące zasad inwestowania i systemu zarządzania IORP, które obsługują programy emerytalne obejmujące łącznie ponad 15 uczestników.
- (28) Instytucje takie jak „*Unterstützungskassen*” w Niemczech, których uczestnicy nie posiadają uprawnień do świadczenia w określonej kwocie i których interesy są chronione w ramach obowiązkowego ustawowego ubezpieczenia od niewypłacalności, powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy.
- (29) W celu ochrony uczestników i beneficjentów IORP powinny ograniczać swoją działalność do działań określonych w niniejszej dyrektywie i takich, które z niej wynikają.
- (30) W przypadku upadłości instytucji finansującej uczestnicy stają w obliczu ryzyka utraty zarówno swojego miejsca pracy, jak i swoich nabytych praw emerytalnych. Stwarza to konieczność zapewnienia wyraźnego rozdziału instytucji finansującej od IORP oraz ustanowienia minimalnych norm ostrożnościowych w celu ochrony uczestników. Przy ustanawianiu takich norm należy uwzględnić dostęp IORP do programów ochrony emerytur lub podobnych mechanizmów zapewniających ochronę nabytych uprawnień indywidualnych uczestników i beneficjentów przed ryzykiem niewykonania zobowiązania przez instytucję finansującą.
- (31) Występują znaczące różnice między państwami członkowskimi w zakresie działalności IORP i nadzoru nad nimi. W niektórych państwach członkowskich nadzór może być sprawowany nie tylko nad samą IORP, lecz również nad podmiotami lub przedsiębiorstwami, które są upoważnione do zarządzania takimi IORP. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość uwzględniania takiej specyfiki, pod warunkiem że wszystkie wymogi ustanowione w niniejszej dyrektywie zostaną skutecznie spełnione. Państwa członkowskie powinny móc również umożliwić instytucjom ubezpieczeniowym i innym podmiotom finansowym zarządzanie IORP.
- (32) IORP są instytucjami emerytalnymi służącymi celowi socjalnemu, które świadczą usługi finansowe. Odpowiadają one za zapewnienie pracowniczych świadczeń emerytalnych i z tego względu powinny spełniać niektóre minimalne normy ostrożnościowe w odniesieniu do ich działalności i warunków działania, przestrzegając zarazem krajowych przepisów i tradycji. Takie instytucje nie powinny być jednak traktowane wyłącznie jak instytucje świadczące usługi finansowe. Ich funkcja socjalna, a także trójstronne relacje między pracownikiem, pracodawcą i IORP powinny być odpowiednio uznane i wspierane jako nadrzędne zasady niniejszej dyrektywy.
- (33) W przypadku gdy, zgodnie z prawem krajowym, IORP zarządzają funduszami emerytalnymi nieposiadającymi osobowości prawnej i złożonymi z programów emerytalnych poszczególnych uczestników, których aktywa są oddzielone od aktywów IORP, państwa członkowskie powinny mieć możliwość traktowania każdego funduszu emerytalnego jako oddzielnego programu emerytalnego w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (34) Ogromna liczba IORP w niektórych państwach członkowskich oznacza, iż niezbędne jest pragmatyczne rozwiązanie w zakresie uzyskania uprzedniego zezwolenia dla tych IORP. Jednakże w przypadku gdy IORP pragnie zarządzać programem w innym państwie członkowskim, powinno być wymagane uprzednie uzyskanie zezwolenia wydawanego przez właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego.
- (35) Bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa socjalnego i prawa pracy w zakresie organizacji systemów emerytalnych, włącznie z obowiązkowym uczestnictwem i wynikami działań zbiorowych, IORP powinny mieć

możliwość świadczenia usług w innych państwach członkowskich po otrzymaniu zezwolenia właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP. Powinno się zezwalać IORP na przyjmowanie finansowania ze strony przedsiębiorstw znajdujących się w którymkolwiek państwie członkowskim i na obsługę programów emerytalnych z uczestnikami w więcej niż jednym państwie członkowskim. Potencjalnie prowadziłyby to do znacznych korzyści skali dla takich IORP, poprawy konkurencyjności unijnej gospodarki i ułatwienia mobilności siły roboczej.

- (36) Wykonywanie prawa IORP mającej siedzibę w jednym państwie członkowskim do zarządzania pracowniczym programem emerytalnym zawartym w innym państwie członkowskim powinno w pełni przestrzegać przepisów prawa socjalnego i prawa pracy obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim w zakresie, w jakim odnoszą się one do pracowniczych programów emerytalnych, na przykład definicję i wypłaty świadczeń emerytalnych oraz warunki możliwości przenoszenia praw emerytalnych. Należy doprecyzować zakres zasad ostrożnościowych, aby zapewnić pewność prawa w odniesieniu do działalności transgranicznej IORP.
- (37) IORP powinny mieć możliwość przenoszenia programów emerytalnych do innych IORP w innych państwach Unii, aby ułatwić organizację pracowniczych programów emerytalnych w skali Unii. Przeniesienie powinno odbywać się pod warunkiem otrzymania zezwolenia od właściwego organu w rodzimym państwie członkowskim IORP przyjmującej po uzyskaniu przez ten właściwy organ zgody właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej program emerytalny. Przeniesienie i jego warunki powinny podlegać uprzedniemu zatwierdzeniu przez większość uczestników i większość beneficjentów, których ono dotyczy, lub, w stosownych przypadkach, przez większość ich przedstawicieli, takich jak powiernicy w przypadku programu opartego na funduszu powierniczym.
- (38) W przypadku przeniesienia części programu emerytalnego powinna być zapewniona rentowność zarówno przeniesionej, jak i pozostałej części programu emerytalnego, a prawa wszystkich uczestników i beneficjentów powinny być odpowiednio chronione po przeniesieniu dzięki wymaganiami od IORP przenoszących i przyjmujących posiadania wystarczających i odpowiednich aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zarówno dla części przeniesionej, jak i dla pozostałej części programu.
- (39) Aby ułatwić koordynację praktyk nadzorczych, EIOPA może zwrócić się o informacje do właściwych organów zgodnie z uprawnieniami przyznanymi mu na mocy rozporządzenia (UE) nr 1094/2010. Ponadto, w przypadku całkowitego lub częściowego przeniesienia transgranicznego programu emerytalnego i braku porozumienia między właściwymi organami, EIOPA powinien mieć możliwość przeprowadzenia mediacji.
- (40) Ostrożne obliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest istotnym warunkiem dla zapewnienia, aby zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych mogły być zrealizowane zarówno w krótkim, jak i w długim okresie. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe należy obliczać na podstawie uznanych metod aktuarialnych i poświadczonych przez aktuarusza lub przez innego specjalistę w tej dziedzinie. Maksymalne oprocentowanie powinno być przyjęte ostrożnie zgodnie z wszelkimi odpowiednimi przepisami krajowymi. Minimalna wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych powinna być zarówno wystarczająca w odniesieniu do świadczeń już wypłacanych beneficjentom, którym nadal będą wypłacane świadczenia, jak również odzwierciedlać zobowiązania, jakie wynikają z nabytych praw emerytalnych uczestników. Funkcję aktuarialną powinny pełnić osoby mające wiedzę w dziedzinie matematyki aktuarialnej i finansowej, współmierną do wielkości, charakteru, skali i złożoności ryzyka właściwego działalności IORP, i mogące wykazać odpowiednie doświadczenie w odniesieniu do obowiązujących kwalifikacji zawodowych lub innych norm.
- (41) Rodzaje ryzyka pokrywanego przez IORP różnią się znacznie między poszczególnymi państwami członkowskimi. Z tego względu rodzime państwo członkowskie powinno mieć możliwość ustanowienia dodatkowych zasad obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, bardziej szczegółowych niż ustanowione w niniejszej dyrektywie.
- (42) Należy wymagać wystarczających i odpowiednich aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, aby chronić interesy uczestników i beneficjentów programu emerytalnego, w przypadku gdy instytucja finansująca staje się niewypłacalna.
- (43) Aby wspierać równe warunki działania krajowych i transgranicznych IORP, państwa członkowskie powinny brać pod uwagę wymogi dotyczące finansowania zarówno w stosunku do krajowych, jak i transgranicznych IORP.
- (44) W wielu przypadkach możliwe jest, aby to instytucja finansująca, a nie sama IORP, pokrywała każdy biometryczny rodzaj ryzyka lub gwarantowała niektóre świadczenia lub wyniki inwestycyjne. Jednakże w niektórych przypadkach, to sama IORP zapewnia takie pokrycie ryzyka lub gwarancje, zaś zobowiązania instytucji finansującej sprowadzają się, ogólnie rzecz biorąc, do opłacania niezbędnych składek. W takich okolicznościach dana IORP powinna posiadać fundusze własne w zależności od wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i kapitału wysokiego ryzyka.

- (45) IORP są inwestorami długookresowymi. Umorzenie aktywów IORP nie może co do zasady być dokonane w innym celu niż zapewnienie świadczeń emerytalnych. Ponadto, w celu odpowiedniej ochrony praw uczestników i beneficjentów, IORP powinny mieć swobodę wyboru alokacji aktywów, która ściśle odpowiada rodzajowi i okresowi trwania ich zobowiązań. Dlatego też konieczny jest skuteczny nadzór, jak również podejście do zasad inwestowania, pozwalające IORP na dostateczną elastyczność w decydowaniu w sprawie najbardziej bezpiecznej i skutecznej polityki inwestycyjnej oraz zobowiązujące je do działania w sposób ostrożny. Z tego względu zgodność z zasadą „ostrożnego inwestora” wymaga polityki inwestycyjnej dostosowanej do struktury uczestnictwa poszczególnych IORP.
- (46) Poprzez ustalenie zasady „ostrożnego inwestora” jako podstawowej zasady w odniesieniu do inwestycji kapitałowych i poprzez stworzenie możliwości transgranicznego działania IORP, zachęca się do przekierowania oszczędności do sektora pracowniczych programów emerytalnych, przyczyniając się w ten sposób do postępu gospodarczego i społecznego.
- (47) Metody i praktyki nadzoru w państwach członkowskich różnią się między sobą. Z tego względu państwom członkowskim należy dać pewną swobodę w zakresie konkretnych reguł inwestowania, jakie chcą nałożyć na IORP znajdujące się na ich terytorium. Jednakże reguły te nie powinny ograniczać swobodnego przepływu kapitału, chyba że są uzasadnione względami ostrożnościowymi.
- (48) Niniejsza dyrektywa powinna zapewniać IORP odpowiedni poziom swobody inwestycyjnej. Jako inwestorzy długookresowi o niskim ryzyku płynności IORP są w stanie inwestować, w ramach ostrożnych limitów, w niepłynne aktywa, takie jak akcje, oraz w inne instrumenty o długoterminowym profilu ekonomicznym, które nie znajdują się w obrocie na rynkach regulowanych, na wielostronnych platformach obrotu (zwanym dalej „MTF”) ani na zorganizowanych platformach obrotu (zwanym dalej „OTF”). Mogą one również korzystać z międzynarodowej dywersyfikacji. Z tego względu inwestowanie w akcje w walutach innych od tych, w których wyrażone są pasywa, oraz w inne instrumenty o długoterminowym profilu ekonomicznym, które nie znajdują się w obrocie na rynkach regulowanych, na MTF ani na OTF, nie powinno być ograniczone względami innymi niż ostrożnościowe, zgodnie z zasadą „ostrożnego inwestora”, aby chronić interesy uczestników i beneficjentów.
- (49) Pojęcie instrumentów o długoterminowym profilu ekonomicznym należy rozumieć szeroko. Są to niezbywalne papiery wartościowe, nie posiadają zatem płynności, jaką zapewniają rynki wtórne. Często wymagają one zaangażowania na czas określony, co ogranicza ich zbywalność; należy do nich zaliczać udziały kapitałowe i papiery dłużne w przedsiębiorstwach nienotowanych oraz pożyczki udzielone takim przedsiębiorstwom. Do przedsiębiorstw nienotowanych należą projekty infrastrukturalne, spółki nienotowane nastawione na wzrost, nieruchomości i inne aktywa, które mogą nadawać się do celów inwestycji długoterminowych. Niskoemisyjne i odporne na zmiany klimatu projekty infrastrukturalne często są aktywami nienotowanymi, a finansowanie takich projektów zależy od kredytów długoterminowych.
- (50) Należy zezwolić IORP na inwestowanie w innych państwach członkowskich zgodnie z przepisami ich rodzimych państw członkowskich, co obniży koszty działalności transgranicznej. Przyjmujące państwa członkowskie nie powinny mieć zatem prawa do nakładania dodatkowych wymogów dotyczących inwestowania na IORP znajdujące się w innych państwach członkowskich.
- (51) Osoby fizyczne muszą mieć jasny obraz nabytych uprawnień emerytalnych wynikających z ustawowych i pracowniczych programów emerytalnych, w szczególności jeżeli uprawnienia takie zostały nabyte w więcej niż jednym państwie członkowskim. Obraz taki można uzyskać dzięki stworzeniu usługi śledzenia uprawnień emerytalnych nabytych w całej Unii, na wzór usług wprowadzonych już w niektórych państwach członkowskich po opublikowaniu białej księgi Komisji z dnia 16 lutego 2012 r. pt. „Plan na rzecz adekwatnych, bezpiecznych i stabilnych emerytur”, w której wezwano do rozwoju takich usług.
- (52) Niektóre rodzaje ryzyka można właściwie uwzględnić jedynie poprzez wymogi dotyczące zarządzania, natomiast nie można ich ograniczyć przy użyciu wymogów ilościowych wyrażonych w postaci rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i wymogów dotyczących finansowania. Dla odpowiedniego zarządzania ryzykiem oraz ochrony uczestników i beneficjentów zasadnicze znaczenie ma zatem zapewnienie skutecznego systemu zarządzania. Systemy te powinny być proporcjonalne do wielkości, charakteru, skali i złożoności działalności IORP.
- (53) Polityka wynagrodzeń, która zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka może podważać należyte i skuteczne zarządzanie ryzykiem w IORP. Zasady polityki wynagrodzeń i wymogi dotyczące podawania jej do wiadomości publicznej, które mają zastosowanie do innych instytucji finansowych w Unii, powinny stosować się także do IORP, mając jednak na uwadze szczególną strukturę zarządzania IORP w porównaniu z innymi instytucjami finansowymi oraz potrzebę uwzględnienia wielkości, charakteru, skali i złożoności działalności IORP.

- (54) Kluczowa funkcja jest zdolnością wykonywania poszczególnych zadań z zakresu zarządzania. IORP powinny mieć wystarczające zdolności, aby posiadać funkcję zarządzania ryzykiem, funkcję audytu wewnętrznego oraz, w stosownych przypadkach, funkcję aktuarialną. Określenie konkretnej kluczowej funkcji nie powinno stanowić dla IORP przeszkody w swobodnym decydowaniu o sposobie zorganizowania w praktyce tej kluczowej funkcji, chyba że przepisy niniejszej dyrektywy stanowią inaczej. Nie powinno to prowadzić do wprowadzania nadmiernie uciążliwych wymogów, należy bowiem uwzględnić wielkość, charakter, skalę i złożoność działalności IORP.
- (55) Osoby faktycznie zarządzające IORP powinny zbiorczo mieć odpowiednie kompetencje i cieszyć się dobrą reputacją, a osoby pełniące kluczowe funkcje powinny mieć odpowiednią wiedzę i doświadczenie oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Niemniej jednak tylko pełniący kluczowe funkcje powinni być objęci wymogiem powiadamiania właściwego organu.
- (56) Jedna osoba lub jednostka organizacyjna powinna mieć możliwość wykonywania więcej niż jednej kluczowej funkcji, z wyjątkiem funkcji audytu wewnętrznego. Osoba lub jednostka organizacyjna pełniąca daną kluczową funkcję nie powinna być jednak osobą lub jednostką pełniącą podobną kluczową funkcję w instytucji finansującej. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia IORP, aby kluczowe funkcje pełniła ta sama osoba lub jednostka organizacyjna co w instytucji finansującej, pod warunkiem że IORP wyjaśni, w jaki sposób zapobiega wszelkim konfliktom interesów z instytucją finansującą lub jak je rozwiązuje.
- (57) Ważne jest, by IORP poprawiły zarządzanie ryzykiem, uwzględniając cel w postaci sprawiedliwego rozłożenia ryzyka i korzyści między pokoleniami w systemie pracowniczych programów emerytalnych, tak by można było właściwie zrozumieć ich potencjalne słabe punkty w odniesieniu do stabilności programu emerytalnego i omawiać je z odpowiednimi właściwymi organami. W ramach swojego systemu zarządzania ryzykiem IORP powinny przedstawiać ocenę ryzyka dotyczącego ich działalności związanej z emeryturami. Ocenę tę należy również udostępniać właściwym organom i powinna ona obejmować w stosownych przypadkach między innymi ryzyko związane ze zmianą klimatu, wykorzystaniem zasobów, środowiskiem, ryzyko społeczne oraz ryzyko związane ze spadkiem wartości aktywów z powodu zmiany regulacyjnej („porzucone aktywa”).
- (58) W polityce inwestycyjnej i w systemach zarządzania ryzykiem IORP ważne są czynniki środowiskowe, społeczne i czynniki związane z zarządzaniem, o których mowa w popieranych przez ONZ zasadach odpowiedzialnego inwestowania. Państwa członkowskie powinny wymagać od IORP wyraźnego wskazania, w jakim stopniu te czynniki zostały uwzględnione w decyzjach inwestycyjnych i w jaki sposób zostały włączone do systemu zarządzania ryzykiem. Znaczenie i istotność czynników środowiskowych, społecznych i czynników związanych z zarządzaniem w inwestycjach danego programu oraz sposób uwzględniania tych czynników powinny znaleźć się wśród informacji dostarczanych przez IORP na mocy niniejszej dyrektywy. Nie wyklucza to spełnienia przez IORP tego wymogu poprzez oświadczenie w wyżej wymienionych informacjach, że czynniki środowiskowe, społeczne i czynniki związane z zarządzaniem nie są uwzględniane w jego polityce inwestycyjnej lub że koszty systemu monitorowania znaczenia i istotności tych czynników oraz sposobów ich uwzględniania są nieproporcjonalne do wielkości, charakteru, skali i złożoności jego działalności.
- (59) Każde państwo członkowskie powinno wymagać, aby każda IORP znajdująca się na jego terytorium sporządzała roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności, uwzględniające każdy program emerytalny obsługiwany przez IORP i, w stosownych przypadkach, roczne sprawozdanie finansowe i roczne sprawozdanie z działalności w odniesieniu do każdego programu emerytalnego. Roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności, przedstawiające prawdziwy i rzetelny obraz aktywów i pasywów IORP oraz jej sytuację finansową, z uwzględnieniem każdego programu emerytalnego obsługiwanego przez IORP i należycie zatwierdzonego przez uprawnioną osobę, są istotnym źródłem informacji dla uczestników i beneficjentów programu oraz właściwych organów. W szczególności, umożliwiają one właściwym organom monitorowanie dobrej kondycji finansowej IORP i oceny, na ile ta IORP jest w stanie wywiązać się ze wszystkich zobowiązań umownych. Roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności powinny być podawane do wiadomości publicznej, w miarę możliwości na stronie internetowej, lub przy zastosowaniu innych środków, jak na przykład przez udostępnianie kopii na żądanie.
- (60) Polityka inwestycyjna IORP jest decydującym czynnikiem zarówno dla bezpieczeństwa, jak i długoterminowej stabilności gospodarczej pracowniczych programów emerytalnych. IORP powinny zatem opracować oświadczenie o zasadach inwestowania i dokonywać jego przeglądu przynajmniej raz na trzy lata. Oświadczenie takie powinno być udostępniane właściwym organom oraz, na żądanie, uczestnikom i beneficjentom każdego programu emerytalnego.
- (61) Należy zezwolić IORP, by powierzały wszelkie działania, w tym kluczowe funkcje, w całości lub w części, usługodawcom działającym na ich rzecz. IORP, które zlecają w drodze outsourcingu kluczowe funkcje lub wszelką inną działalność, powinny ponosić pełną odpowiedzialność za wywiązanie się ze wszystkich swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. IORP zlecające działalność w drodze outsourcingu powinny

zawrzeć z usługodawcą pisemną umowę. Do celów niniejszej dyrektywy nie obejmuje to umów o świadczenie usług o charakterze operacyjnym dotyczących, na przykład, pracowników ochrony czy obsługi technicznej.

- (62) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość nałożenia wymogu wyznaczenia depozytariusza w związku z przechowywaniem aktywów IORP.
- (63) Uwzględniając rodzaj ustanowionego programu emerytalnego i związane z tym obciążenia administracyjne, IORP powinny udzielać potencjalnym uczestnikom, uczestnikom i beneficjentom jasnych i adekwatnych informacji, aby pomóc im w podejmowaniu decyzji dotyczących ich emerytur oraz aby zapewnić wysoki poziom przejrzystości na różnych etapach programu: przed zapisaniem się do programu, w okresie uczestnictwa (w tym przed przejściem na emeryturę) oraz po przejściu na emeryturę. W szczególności należy udzielać informacji dotyczących nabytych uprawnień emerytalnych, planowanego poziomu świadczeń emerytalnych, ryzyka i gwarancji oraz kosztów. Jeżeli planowany poziom świadczeń emerytalnych opiera się na scenariuszach ekonomicznych, informacja ta powinna również zawierać niekorzystny scenariusz, który powinien być skrajny, lecz prawdopodobny. Jeżeli uczestnicy ponoszą ryzyko inwestycyjne, zasadnicze znaczenie mają także dodatkowe informacje o profilu inwestycyjnym, dostępnych opcjach i o wynikach osiągniętych w przeszłości. Informacje powinny być odpowiednie do potrzeb użytkownika i powinny uwzględniać Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie dostępności i dostępu do informacji, zgodnie z art. 3 i 21 tej konwencji. Państwa członkowskie mogą zdecydować się na uściślenie, przez kogo informacje przeznaczone dla potencjalnych uczestników, uczestników i beneficjentów mogą być udzielane, w tym za pośrednictwem usług śledzenia uprawnień emerytalnych.
- (64) Zważywszy na specyfikę programów zapewniających określony poziom świadczeń, na świadczenia te, poza wyjątkowymi okolicznościami, nie mają wpływu wyniki osiągnięte w przeszłości ani struktura kosztów. Informacje na ten temat powinny zatem być udzielane jedynie w przypadku programów, w których uczestnicy ponoszą ryzyko inwestycyjne lub mogą podejmować decyzje inwestycyjne.
- (65) Przed przystąpieniem do programu potencjalni uczestnicy powinni otrzymać wszystkie informacje niezbędne do podjęcia świadomego wyboru. Jeżeli potencjalni uczestnicy nie mają wyboru i są automatycznie zapisywani do programu emerytalnego, IORP powinna udzielić im podstawowych informacji, istotnych z punktu widzenia ich uczestnictwa, natychmiast po zapisaniu.
- (66) IORP powinny sporządzać dla uczestników informację o świadczeniu emerytalnym zawierającą najważniejsze informacje dotyczące danej osoby, a także ogólne informacje o programie emerytalnym. Informacja o świadczeniu emerytalnym powinna być jasna i wyczerpująca oraz powinna zawierać istotne i odpowiednie informacje, aby ułatwić zrozumienie, jak uprawnienia emerytalne kształtują się w czasie w różnych programach emerytalnych i sprzyjać mobilności pracowników.
- (67) IORP powinny z dostatecznym wyprzedzeniem przed przejściem na emeryturę informować uczestników o opcjach wypłaty ich świadczeń. Jeżeli świadczenie emerytalne nie jest wypłacane w postaci świadczenia dożywotniego, uczestnicy zbliżający się do przejścia na emeryturę powinni otrzymać informację o dostępnych produktach w zakresie wypłaty świadczeń, aby ułatwić planowanie finansowe emerytury.
- (68) Na etapie wypłaty świadczeń emerytalnych beneficjenci powinni nadal otrzymywać informacje o swoich świadczeniach i odpowiednich opcjach wypłaty. Ma to szczególnie znaczenie w przypadku, gdy beneficjenci ponoszą znaczne ryzyko inwestycyjne na etapie wypłaty. Beneficjenci powinni być także informowani o każdym obniżeniu poziomu należnych świadczeń przed jego zastosowaniem, a po podjęciu decyzji o takim obniżeniu. Jako najlepszą praktykę zaleca się, by przed podjęciem każdej takiej decyzji IORP konsultowały się z beneficjentami.
- (69) Właściwy organ powinien wykonywać swoje uprawnienia, mając na uwadze nadrzędny cel, jakim jest ochrona praw uczestników i beneficjentów oraz stabilność i należyte funkcjonowanie IORP.
- (70) W poszczególnych państwach członkowskich nadzór ostrożnościowy ma różny zakres. Może to powodować problemy, jeżeli IORP musi przestrzegać przepisów ostrożnościowych swojego rodzimego państwa członkowskiego, a jednocześnie spełniać wymogi prawa socjalnego i prawa pracy przyjmującego państwa członkowskiego. Precyzyjne wskazanie, które obszary należy zaliczać do nadzoru ostrożnościowego do celów niniejszej dyrektywy, zmniejsza niepewność prawa i związane z nią koszty transakcyjne.
- (71) Wewnętrzny rynek IORP wymaga wzajemnego uznawania norm ostrożnościowych. Właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego IORP powinny nadzorować przestrzeganie tych norm przez IORP. Państwa członkowskie powinny przyznać właściwym organom uprawnienia niezbędne do stosowania środków prewencyjnych lub naprawczych w przypadku gdy IORP narusza wymogi niniejszej dyrektywy.

- (72) Celem zapewnienia efektywnego nadzoru nad działaniami zlecanymi w drodze outsourcingu, w tym w drodze dalszego outsourcingu, konieczne jest, by właściwe organy miały, niezależnie od tego, czy usługodawca jest jednostką regulowaną czy też nie, dostęp do wszystkich istotnych danych posiadanych przez usługodawców, a także prawo do przeprowadzania kontroli na miejscu. Celem uwzględnienia zmian zachodzących na rynku oraz zapewnienia, aby warunki zlecenia działań w drodze outsourcingu były stale przestrzegane, właściwe organy powinny posiadać uprawnienia niezbędne do zwracania się do IORP i usługodawców o informacje na temat działań zleczanych w drodze outsourcingu.
- (73) Należy wprowadzić przepisy dotyczące wymiany informacji między właściwymi organami a innymi organami lub podmiotami, które mają za zadanie zwiększanie stabilności systemu finansowego lub zamykanie programów emerytalnych. Konieczne jest zatem określenie warunków, przy spełnieniu których tego rodzaju wymiana informacji powinna być możliwa. Ponadto jeżeli informacje mogą być ujawniane wyłącznie za wyraźną zgodą właściwych organów, organy te powinny też mieć w stosownych przypadkach możliwość uzależnienia swojej zgody od spełnienia ściśle określonych warunków.
- (74) Przetwarzanie danych osobowych zgodnie z niniejszą dyrektywą, takie jak wymiana lub przekazywanie danych osobowych przez właściwe organy, powinno być dokonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽¹⁾, a każda wymiana lub każde przekazanie informacji przez Europejskie Urzędy Nadzoru zgodnie z niniejszą dyrektywą powinny odbywać się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001⁽²⁾.
- (75) Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego pracowniczych programów emerytalnych organizowanych na skalę unijną, Komisja powinna, po konsultacji z EIOPA, dokonać przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy i złożyć sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 13 stycznia 2023 r.
- (76) Aby zapewnić uczciwe warunki konkurencji między instytucjami, należy przedłużyć do dnia 31 grudnia 2022 r. okres przejściowy, w którym zakłady ubezpieczeń objęte zakresem stosowania dyrektywy 2009/138/WE będą mogły prowadzić działalność związaną z pracowniczymi programami emerytalnymi zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 4 niniejszej dyrektywy. Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2009/138/WE.
- (77) Dalszy rozwój na poziomie Unii modeli wypłacalności, takich jak model jednolitego bilansu (HBS), jest nierealistyczny z praktycznego punktu widzenia i nieopłacalny pod względem kosztów i korzyści, szczególnie z uwagi na różnorodność IORP w państwach członkowskich. W związku z tym nie należy opracowywać na poziomie Unii żadnych ilościowych wymogów kapitałowych, takich jak Wypłacalność II lub przygotowane na jej podstawie modele HBS, w odniesieniu do IORP, ponieważ mogą one zniechęcić pracodawców do tworzenia pracowniczych programów emerytalnych.
- (78) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie stworzenie unijnych ram prawnych obejmujących IORP, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (79) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających, państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (80) Obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego należy ograniczyć do tych przepisów, które stanowią zmianę merytoryczną w porównaniu z wcześniejszymi dyrektywami. Obowiązek transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszych dyrektyw.
- (81) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego i rozpoczęcia stosowania dyrektyw określonych w załączniku I część B,

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

(2) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pracowniczych programów emerytalnych (zwane dalej „IORP”).

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do IORP. W przypadku gdy IORP nie posiadają, zgodnie z prawem krajowym, osobowości prawnej, państwa członkowskie stosują niniejszą dyrektywę do tych IORP albo, z zastrzeżeniem ust. 2, do tych upoważnionych podmiotów, które są odpowiedzialne za ich działalność i działają w ich imieniu.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:
  - a) instytucji obsługujących systemy zabezpieczenia społecznego, objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 ⁽¹⁾ i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 ⁽²⁾;
  - b) instytucji objętych dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE ⁽³⁾, 2009/138/WE, 2011/61/UE ⁽⁴⁾, 2013/36/UE ⁽⁵⁾ i 2014/65/UE ⁽⁶⁾;
  - c) instytucji działających na zasadzie finansowania repartycyjnego;
  - d) instytucji, w których pracownicy instytucji finansujących nie posiadają uprawnień do świadczeń i w których instytucja finansująca może umarzać aktywa w dowolnym czasie i niekoniecznie wywiązywać się ze swoich zobowiązań z tytułu płatności świadczeń emerytalnych;
  - e) przedsiębiorstw stosujących systemy rezerw księgowych w celu wypłaty świadczeń emerytalnych swoim pracownikom.

Artykuł 3

Zastosowanie do IORP obsługujących systemy zabezpieczenia społecznego

IORP, które obsługują również obowiązkowe programy emerytalne związane z zatrudnieniem, traktowane jako programy w ramach systemów zabezpieczenia społecznego, objęte rozporządzeniami (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009, są objęte niniejszą dyrektywą w odniesieniu do ich nieobligatoryjnej działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych. W takim przypadku wyodrębnia się pasywa i odpowiadające im aktywa i nie jest możliwe przeniesienie ich do obowiązkowych programów emerytalnych, które są traktowane jako programy w ramach systemów zabezpieczenia społecznego, ani odwrotnie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

Artykuł 4

Dobrowolne zastosowanie do instytucji objętych dyrektywą 2009/138/WE

Rodzime państwo członkowskie może wybrać stosowanie przepisów art. 9–14, art. 19–22, art. 23 ust. 1 i 2, art. 24–58 niniejszej dyrektywy do działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych prowadzonej przez zakłady ubezpieczeń na życie zgodnie z art. 2 ust. 3 lit. a) ppkt (i)–(iii) i art. 2 ust. 3 lit. b) ppkt (ii)–(iv) dyrektywy 2009/138/WE. W takim przypadku wszystkie aktywa i pasywa odpowiadające działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych są wyodrębniane, zarządzane i porządkowane odrębnie od innej działalności zakładów ubezpieczeń na życie, bez możliwości przeniesienia.

W przypadku, o którym mowa w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, i tylko w takim zakresie, w jakim dotyczy to działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych, zakłady ubezpieczeń na życie nie są objęte art. 76–86, art. 132, art. 134 ust. 2, art. 173, art. 185 ust. 5, art. 185 ust. 7 i 8 i art. 209 dyrektywy 2009/138/WE.

Rodzime państwo członkowskie zapewnia, aby w ramach działań nadzorczych właściwy organ lub organ odpowiedzialny za nadzór nad zakładami ubezpieczeń na życie objętymi dyrektywą 2009/138/WE weryfikowały wyraźne oddzielenie odpowiedniej działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych.

Artykuł 5

IORP o małym zasięgu i systemy przewidziane ustawą

Z wyjątkiem art. 32–35 państwa członkowskie mogą nie stosować niniejszej dyrektywy w całości lub w części do każdej IORP zarejestrowanej lub wykonującej działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, która obsługuje programy emerytalne obejmujące łącznie mniej niż 100 uczestników. Z zastrzeżeniem art. 2 ust. 2 takim IORP przyznaje się jednak prawo stosowania niniejszej dyrektywy na zasadzie dobrowolności. Art. 11 można stosować jedynie pod warunkiem że stosuje się wszystkie inne przepisy niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie stosują art. 19 ust. 1 i art. 21 ust. 1 i 2 do każdej IORP zarejestrowanej lub wykonującej działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, która obsługuje programy emerytalne obejmujące łącznie ponad 15 uczestników.

Państwa członkowskie mogą stosować którykolwiek z art. 1–8, 19 i 32–35 do instytucji prowadzących pracownicze programy emerytalne, które są stworzone na podstawie ustawy, zgodnie z prawem krajowym, i są gwarantowane przez władze publiczne.

Artykuł 6

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy:

- 1) „instytucja pracowniczych programów emerytalnych” lub „IORP” oznacza instytucję niezależnie od jej formy prawnej, działającą na bazie kapitałowej, ustanowioną odrębnie od jakiegokolwiek instytucji finansującej lub organizacji branżowej w celu zapewnienia świadczeń emerytalnych w kontekście działalności zawodowej na podstawie porozumienia lub umowy uzgodnionej:
  - a) indywidualnie lub zbiorowo między pracodawcą (pracodawcami) a pracownikiem (pracownikami) lub ich odpowiednimi przedstawicielami; lub
  - b) z osobami prowadzącymi indywidualnie lub zbiorowo działalność na własny rachunek zgodnie z prawem rodzimego i przyjmującego państwa członkowskiego,i która prowadzi działalność bezpośrednio z nich wynikającą;
- 2) „program emerytalny” oznacza umowę, porozumienie, umowę powierniczą lub reguły określające, jakie świadczenia emerytalne są przyznawane i na jakich warunkach;
- 3) „instytucja finansująca” oznacza każde przedsiębiorstwo lub inny podmiot, niezależnie od tego, czy obejmuje jedną lub więcej osób prawnych lub fizycznych, która działa w charakterze pracodawcy lub osoby prowadzącej działalność na własny rachunek lub jakiegokolwiek ich połączenia i która oferuje program emerytalny lub wpłaca składki do IORP;

- 4) „świadczenia emerytalne” oznaczają świadczenia wypłacane w zależności od przejścia lub przewidywanego przejścia na emeryturę lub, gdy są one uzupełnieniem tych świadczeń i świadczone dodatkowo, w formie wypłat z tytułu śmierci, niepełnosprawności lub zaprzestania zatrudnienia lub w formie zapomóg lub usług w razie choroby, ubóstwa lub śmierci. W celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowego na emeryturze świadczenia te mogą przyjmować formę wypłat dożywotnich, wypłat dokonywanych okresowo lub jednorazowo lub wszelkich ich kombinacji;
- 5) „uczestnik” oznacza osobę niebędącą beneficjentem ani potencjalnym uczestnikiem, której przeszła lub obecna działalność zawodowa uprawnia lub uprawni ją do świadczeń emerytalnych zgodnie z postanowieniami programu emerytalnego;
- 6) „beneficjent” oznacza osobę otrzymującą świadczenia emerytalne;
- 7) „potencjalny uczestnik” oznacza osobę uprawnioną do przystąpienia do programu emerytalnego;
- 8) „właściwy organ” oznacza krajowy organ wyznaczony do wykonywania zadań przewidzianych w niniejszej dyrektywie;
- 9) „biometryczne rodzaje ryzyka” oznaczają rodzaje ryzyka związane ze śmiercią, niepełnosprawnością i długowiecznością;
- 10) „rodzime państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, w którym IORP została zarejestrowana lub otrzymała zezwolenie na wykonywanie działalności oraz w którym znajduje się jej zarząd zgodnie z art. 9;
- 11) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, którego przepisy prawa socjalnego i prawa pracy odnoszące się do pracowniczych programów emerytalnych stosuje się do relacji między instytucjami finansującymi i uczestnikami lub beneficjentami;
- 12) „IORP przenosząca” oznacza IORP przenoszącą w całości lub częściowo zobowiązania programu emerytalnego, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oraz inne zobowiązania i prawa, jak również związane z nimi aktywa lub ich ekwiwalenty pieniężne do IORP zarejestrowanej lub wykonującej działalność na podstawie zezwolenia w innym państwie członkowskim;
- 13) „IORP przyjmująca” oznacza IORP przyjmującą w całości lub częściowo zobowiązania programu emerytalnego, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oraz inne zobowiązania i prawa, jak również związane z nimi aktywa lub ich ekwiwalenty pieniężne z IORP zarejestrowanej lub wykonującej działalność na podstawie zezwolenia w innym państwie członkowskim;
- 14) „rynek regulowany” oznacza rynek regulowany zdefiniowany w art. 4 ust. 1 pkt 21 dyrektywy 2014/65/UE;
- 15) „wielostronna platforma obrotu” lub „MTF” oznacza wielostronną platformę obrotu lub MTF zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 22 dyrektywy 2014/65/UE;
- 16) „zorganizowana platforma obrotu” lub „OTF” oznacza zorganizowaną platformę obrotu lub OTF zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 23 dyrektywy 2014/65/UE;
- 17) „trwały nośnik informacji” oznacza instrument pozwalający uczestnikowi lub beneficjentowi na przechowywanie informacji kierowanych osobiście do tego uczestnika lub beneficjenta w sposób, który umożliwia przyszłe korzystanie z tych informacji, przez okres odpowiedni do ich celów, i który pozwala na niezmienione odtworzenie przechowywanej informacji;
- 18) „kluczowa funkcja” w systemie zarządzania oznacza zdolność do wykonywania praktycznych zadań obejmujących funkcję zarządzania ryzykiem, funkcję audytu wewnętrznego i funkcję aktuarialną;
- 19) „działalność transgraniczna” oznacza obsługiwanie programu emerytalnego, w którym relacje między instytucją finansującą a uczestnikami i beneficjentami podlegają przepisom prawa socjalnego i prawa pracy odnoszącym się do pracowniczych programów emerytalnych obowiązującym w państwie członkowskim innym niż rodzime państwo członkowskie.

Artykuł 7

Działalność IORP

Państwa członkowskie wymagają, aby IORP zarejestrowane lub wykonujące działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach ograniczyły swoją działalność do czynności związanych ze świadczeniami emerytalnymi oraz działalności z nich wynikającej.

W przypadku gdy zgodnie z art. 4 zakład ubezpieczeń na życie prowadzi działalność w zakresie pracowniczych programów emerytalnych poprzez wyodrębnienie swoich aktywów i pasywów, wyodrębnione aktywa i pasywa zastrzega się do czynności związanych ze świadczeniami emerytalnymi oraz działalności z nich wynikającej.

Co do zasady, IORP w stosownych przypadkach uwzględniają w swojej działalności cel polegający na sprawiedliwym rozłożeniu ryzyka i korzyści między pokoleniami.

Artykuł 8

Prawne rozdzielanie instytucji finansujących i IORP

Państwa członkowskie zapewniają prawne rozdzielanie instytucji finansującej i IORP zarejestrowanych lub wykonujących działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach w celu ochrony aktywów IORP w interesie uczestników i beneficjentów w razie upadłości instytucji finansującej.

Artykuł 9

Rejestracja lub zezwolenie

1. Państwa członkowskie, w odniesieniu do każdej IORP, której zarząd znajduje się na ich terytoriach, zapewniają, aby IORP była zarejestrowana w krajowym rejestrze przez właściwy organ lub działała na podstawie otrzymanego od niego zezwolenia.

Zarząd znajduje się w miejscu, w którym podejmowane są główne decyzje strategiczne IORP.

2. W przypadku działalności transgranicznej prowadzonej zgodnie z art. 11, w rejestrze podaje się również państwa członkowskie, w których działa dana IORP.

3. Informacje z rejestru są przekazywane EIOPA, który publikuje je na swojej stronie internetowej.

Artykuł 10

Wymogi operacyjne

1. W odniesieniu do każdej IORP zarejestrowanej lub wykonującej działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach państwa członkowskie zapewniają:

- a) aby IORP wprowadziła właściwie ustanowione reguły dotyczące obsługi danego programu emerytalnego;
- b) w przypadku gdy instytucja finansująca gwarantuje wypłatę świadczeń emerytalnych, aby była ona zobowiązana do regularnego finansowania.

2. Zgodnie z zasadą pomocniczości i biorąc pod uwagę skalę świadczeń emerytalnych oferowanych w ramach systemów zabezpieczenia społecznego państwa członkowskie mogą przewidzieć, że dodatkowe świadczenia, takie jak opcja objęcia ryzyka długowieczności i niepełnosprawności, zabezpieczenia dla osób pozostałych przy życiu po śmierci żywiciela i gwarancja zwrotu składek, są oferowane uczestnikom za porozumieniem pracodawców i pracowników lub ich odpowiednich przedstawicieli.

Artykuł 11

Działalność i procedury transgraniczne

1. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa socjalnego i prawa pracy w sprawie organizacji systemów emerytalnych, włącznie z obowiązkowym uczestnictwem i wynikami działań zbiorowych, państwa członkowskie zezwalają IORP zarejestrowanym lub wykonującym działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach na prowadzenie działalności transgranicznej. Państwa członkowskie zezwalają również przedsiębiorstwom znajdującym się na ich terytoriach na finansowanie IORP, które proponują prowadzenie działalności transgranicznej lub prowadzą taką działalność.

2. IORP, która proponuje prowadzenie działalności transgranicznej oraz przyjmowanie finansowania od instytucji finansującej, podlega obowiązkowi uzyskania uprzedniego zezwolenia od właściwego organu jej rodzimego państwa członkowskiego.

3. O swoim zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej IORP powiadamia właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie wymagają od IORP dostarczenia następujących informacji w ramach powiadomienia:

- a) nazwa przyjmującego państwa członkowskiego lub państw członkowskich, które określa w stosownych przypadkach instytucja finansująca;
- b) nazwa instytucji finansującej i miejsce, w którym znajduje się jej zarząd;
- c) główne cechy charakterystyczne programu emerytalnego, jaki ma być obsługiwany dla instytucji finansującej.

4. W przypadku gdy właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego zostanie powiadomiony zgodnie z ust. 3, o ile nie wydał uzasadnionej decyzji, w której stwierdził, że struktura administracyjna lub sytuacja finansowa IORP bądź nieopozłakowana opinia i kwalifikacje zawodowe lub doświadczenie osób kierujących IORP są niezgodne z proponowaną działalnością transgraniczną, w terminie trzech miesięcy od otrzymania wszystkich informacji określonych w ust. 3, właściwy organ przekazuje te informacje właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego i informuje o tym IORP.

Uzasadnioną decyzję, o której mowa w akapicie pierwszym, wydaje się w terminie trzech miesięcy od otrzymania wszystkich informacji, o których mowa w ust. 3.

5. Gdy właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego nie przekaze informacji, o których mowa w ust. 3, właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego, przedstawia on zainteresowanej IORP uzasadnienie takiego postępowania w ciągu trzech miesięcy od otrzymania wszystkich tych informacji. W przypadku nieprzekazania informacji przysługuje prawo do odwołania się do sądu w rodzimym państwie członkowskim.

6. IORP prowadząca działalność transgraniczną podlega wprowadzonym przez przyjmujące państwo członkowskie wymogom dotyczącym przekazywania informacji, o których mowa w tytule IV, potencjalnym uczestnikom, uczestnikom i beneficjentom, których dotyczy ta działalność transgraniczna.

7. Zanim IORP rozpocznie prowadzenie działalności transgranicznej, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego, w terminie sześciu tygodni od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 3, informuje właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego o wymogach prawa socjalnego i prawa pracy dotyczących pracowniczych programów emerytalnych, w ramach których musi być obsługiwany program emerytalny finansowany przez instytucję finansującą w przyjmującym państwie członkowskim, oraz o wymogach przyjmującego państwa członkowskiego dotyczących przekazywania informacji określonych w tytule IV, które mają zastosowanie do działalności transgranicznej. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego przekazuje te informacje IORP.

8. Po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 7 lub, jeśli nie wpłyną żadne informacje od właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego, po upływie okresu przewidzianego w ust. 7, IORP może rozpocząć prowadzenie działalności transgranicznej zgodnie z wymogami prawa socjalnego i prawa pracy przyjmującego państwa członkowskiego dotyczącymi pracowniczych programów emerytalnych oraz wymogami przyjmującego państwa członkowskiego dotyczącymi przekazywania informacji, o których mowa w ust. 7.

9. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego informuje właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego o wszelkich istotnych zmianach wymogów prawa socjalnego i prawa pracy przyjmującego państwa członkowskiego dotyczących pracowniczych programów emerytalnych, które mogą wpływać na cechy charakterystyczne programu emerytalnego w zakresie, w jakim dotyczy to działalności transgranicznej, oraz o wszelkich istotnych zmianach wymogów przyjmującego państwa członkowskiego dotyczących przekazywania informacji, o których mowa w ust. 7. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego przekazuje te informacje IORP.

10. IORP podlega stałemu nadzorowi właściwego organu przyjmującego państwa członkowskiego w zakresie zgodności jej działalności z wymogami prawa socjalnego i prawa pracy przyjmującego państwa członkowskiego dotyczącymi pracowniczych programów emerytalnych oraz z wymogami przyjmującego państwa członkowskiego dotyczącymi przekazywania informacji, o których mowa w ust. 7. Gdyby taki nadzór ujawnił nieprawidłowości, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego informuje niezwłocznie właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego podejmuje, w koordynacji z właściwym organem przyjmującego państwa członkowskiego, niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby IORP zaprzestała stwierdzonych naruszeń.

11. Jeżeli, pomimo środków podjętych przez właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego lub wobec braku odpowiednich środków w rodzimym państwie członkowskim, IORP uporczywie narusza obowiązujące przepisy

dotyczące wymogów prawa socjalnego i prawa pracy przyjmującego państwa członkowskiego dotyczących pracowniczych programów emerytalnych lub wymogi przyjmującego państwa członkowskiego dotyczące przekazywania informacji, o których mowa w ust. 7, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego może, po poinformowaniu właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego, podjąć odpowiednie kroki w celu zapobieżenia dalszym nieprawidłowościom lub nałożenia kar z tego tytułu, łącznie z, w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, uniemożliwieniem działania IORP w przyjmującym państwie członkowskim na rzecz instytucji finansującej.

Artykuł 12

Przeniesienie transgraniczne

1. Państwa członkowskie zezwalają IORP, które są zarejestrowane lub wykonują działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, na przeniesienie całości lub części zobowiązań programu emerytalnego, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych zobowiązań i praw, jak również związanych z nimi aktywów lub ich ekwiwalentów pieniężnych do IORP przyjmującej.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby koszty przeniesienia nie były ponoszone przez pozostałych uczestników i beneficjentów IORP przenoszącej ani przez obecnych uczestników i beneficjentów IORP przyjmującej.
3. Przeniesienie podlega uprzedniemu zatwierdzeniu przez:
  - a) większość uczestników i większość beneficjentów, których ono dotyczy, lub, w stosownych przypadkach, większość ich przedstawicieli. Większość określa się zgodnie z prawem krajowym. Informacje o warunkach przeniesienia IORP przenosząca udostępnia uczestnikom i beneficjentom, których ono dotyczy, lub, w stosownych przypadkach, ich przedstawicielom, w odpowiednim czasie przed złożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 4; oraz
  - b) instytucję finansującą, w stosownych przypadkach.
4. Przeniesienie całości lub części zobowiązań programu emerytalnego, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych zobowiązań i praw, jak również związanych z nimi aktywów lub ich ekwiwalentów pieniężnych między IORP przenoszącą i przyjmującą, podlega zezwoleniu właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej po uprzednio wydanej zgodzie właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej. Wniosek o zezwolenie na przeniesienie składa IORP przyjmująca. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej udziela lub odmawia zezwolenia i przekazuje decyzję IORP przyjmującej w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku.
5. Wniosek o zezwolenie na przeniesienie, o którym mowa w ust. 4, zawiera następujące informacje:
  - a) pisemne porozumienie między IORP przenoszącą i przyjmującą, w którym określa się warunki przeniesienia;
  - b) opis głównych cech charakterystycznych programu emerytalnego;
  - c) opis przenoszonych zobowiązań lub rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych zobowiązań i praw, jak również związanych z nimi aktywów lub także ich ekwiwalentów pieniężnych;
  - d) nazwę i miejsce, w którym znajduje się zarząd IORP przenoszącej i przyjmującej oraz państwa członkowskie, w których każda z tych IORP jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia;
  - e) miejsce, w którym znajduje się zarząd instytucji finansującej i nazwa tej instytucji;
  - f) poświadczenie uprzedniego zatwierdzenia zgodnie z ust. 3;
  - g) w stosownych przypadkach, nazwy państw członkowskich, których prawo socjalne i prawo pracy odnoszące się do pracowniczych programów emerytalnych stosuje się do danego programu emerytalnego.
6. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej przekazuje wniosek, o którym mowa w ust. 4, właściwemu organowi IORP przenoszącej niezwłocznie po jego otrzymaniu.
7. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej ocenia jedynie, czy:
  - a) IORP przyjmująca dostarczyła wszystkie informacje, o których mowa w ust. 5;

- b) struktura administracyjna, sytuacja finansowa IORP przyjmującej i nieposzlakowana opinia i kwalifikacje zawodowe lub doświadczenie osób kierujących IORP przyjmującą są zgodne z proponowanym przeniesieniem;
- c) długoterminowe interesy uczestników i beneficjentów IORP przyjmującej oraz przenoszone części programu są odpowiednio chronione w trakcie przeniesienia i po nim;
- d) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe IORP przyjmującej są w pełni finansowane w chwili przeniesienia, jeżeli przeniesienie skutkuje działalnością transgraniczną; oraz
- e) przenoszone aktywa są wystarczające i odpowiednie do pokrycia przenoszonych zobowiązań, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych zobowiązań i praw, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej.

8. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej ocenia jedynie, czy:

- a) w przypadku częściowego przeniesienia zobowiązań programu emerytalnego, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych zobowiązań i praw, jak również związanych z nimi aktywów lub ich ekwiwalentów pieniężnych długoterminowe interesy uczestników i beneficjentów pozostałej części programu są odpowiednio chronione;
- b) indywidualne uprawnienia uczestników i beneficjentów są co najmniej takie same po przeniesieniu;
- c) przenoszone aktywa związane z programem emerytalnym są wystarczające i odpowiednie do pokrycia przenoszonych zobowiązań, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych zobowiązań i praw, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej.

9. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej informuje o wynikach oceny, o której mowa w ust. 8, w terminie ośmiu tygodni od daty otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 6, w celu umożliwienia właściwemu organowi rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej podjęcia decyzji zgodnie z ust. 4.

10. W przypadku odmowy wydania zezwolenia właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej uzasadnia taką odmowę w terminie trzech miesięcy, o którym mowa w ust. 4. W przypadku takiej odmowy lub braku działania właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej przysługuje prawo do odwołania się do sądu w rodzimym państwie członkowskim IORP przyjmującej.

11. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej informuje właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej o decyzji, o której mowa w ust. 4, w terminie dwóch tygodni od daty podjęcia takiej decyzji.

W przypadku gdy przeniesienie skutkuje działalnością transgraniczną, właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej informuje również właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej o wymogach prawa socjalnego i prawa pracy dotyczących pracowniczych programów emerytalnych, zgodnie z którymi należy obsługiwać program emerytalny, i o wymogach przyjmującego państwa członkowskiego dotyczących przekazywania informacji określonych w tytule IV, które mają zastosowanie do działalności transgranicznej. Informacje te przekazuje się w ciągu następujących czterech tygodni.

Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej przekazuje te informacje IORP przyjmującej w terminie jednego tygodnia od ich otrzymania.

12. Po otrzymaniu decyzji o udzieleniu zezwolenia, o której mowa w ust. 4, lub gdy w terminie, o którym mowa w ust. 11 akapit trzeci, właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego IORP przyjmującej nie przekazał żadnych informacji, IORP przyjmująca może rozpocząć obsługę programu emerytalnego.

13. W przypadku wystąpienia różnicy zdań co do procedury lub istoty działania lub braku działania właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP przenoszącej lub przyjmującej, w tym decyzji o udzieleniu zezwolenia lub odmowie udzielenia zezwolenia na przeniesienie transgraniczne, EIOPA może przeprowadzić niewiązącą mediację zgodnie z art. 31 akapit drugi lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 na wniosek właściwych organów lub z własnej inicjatywy.

14. W przypadku gdy IORP przyjmująca prowadzi działalność transgraniczną, stosuje się art. 11 ust. 9, 10 i 11.

TYTUŁ II

WYMOGI ILOŚCIOWE

Artykuł 13

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

1. Rodzime państwo członkowskie zapewnia, aby IORP obsługujące pracownicze programy emerytalne zawsze ustalały, w odniesieniu do pełnego zakresu ich programów emerytalnych, dostateczną wartość pasywów odpowiadającą zobowiązaniom finansowym, które wynikają z ich portfela istniejących umów emerytalnych.
2. Rodzime państwo członkowskie zapewnia, aby IORP obsługujące pracownicze programy emerytalne, które zapewniają pokrycie biometrycznych rodzajów ryzyka lub gwarantują wyniki inwestycyjne albo dany poziom świadczeń, utworzyły wystarczające rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w odniesieniu do pełnego zakresu takich programów.
3. Każdego roku następuje obliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Jednak rodzime państwo członkowskie może zezwolić na ich obliczanie raz na trzy lata, pod warunkiem że IORP przekazuje uczestnikom lub właściwym organom poświadczenie lub sprawozdanie na temat korekt w latach przypadających między obliczeniami. Poświadczenie lub sprawozdanie przedstawia skorygowany rozwój rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i zmiany w ryzykach objętych ubezpieczeniem.
4. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są obliczane i poświadczane przez aktuarusza lub przez innego specjalistę w tej dziedzinie, w tym biegłego rewidenta, jeżeli pozwala na to prawo krajowe, na podstawie metod aktuarialnych uznanych przez właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego, zgodnie z następującymi zasadami:
  - a) minimalna wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest obliczana na podstawie dostatecznie ostrożnej wyceny aktuarialnej, z uwzględnieniem wszystkich zobowiązań z tytułu świadczeń i składek zgodnie z uzgodnieniami dotyczącymi emerytur danej IORP. Muszą one być wystarczające zarówno dla emerytur i świadczeń już wypłacanych beneficjentom, którym nadal będą wypłacane świadczenia, oraz odzwierciedlać zobowiązania, jakie wynikają z nabytych uprawnień emerytalnych uczestników. Założenia ekonomiczne i aktuarialne przyjęte dla wyceny pasywów są również przyjmowane w sposób ostrożny, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, właściwego marginesu niekorzystnego odchylenia;
  - b) stosowane maksymalne stopy procentowe należy przyjmować w sposób ostrożny i określać zgodnie z odpowiednimi przepisami rodzimego państwa członkowskiego. Te ostrożne stopy procentowe są ustalane z uwzględnieniem:
    - (i) przychodu z odpowiednich aktywów posiadanych przez IORP i prognozowanych przyszłych dochodów z inwestycji;
    - (ii) przychodów rynkowych z obligacji wysokiej jakości, obligacji państwowych, obligacji Europejskiego Mechanizmu Stabilności, obligacji Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) lub obligacji Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej; lub
    - (iii) połączenia źródeł, o których mowa w ppkt (i) i (ii);
  - c) tablice biometryczne wykorzystywane w celu obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są oparte na ostrożnych zasadach, z uwzględnieniem głównych cech charakterystycznych grupy uczestników i programów emerytalnych, w szczególności przewidywanych zmian odpowiednich ryzyk;
  - d) metoda i podstawa obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pozostają, ogólnie biorąc, stałe z roku na rok obrotowy. Jednakże brak ciągłości może być uzasadniony zmianami prawnymi, demograficznymi lub okolicznościami gospodarczymi, leżącymi u podstaw założeń.
5. Rodzime państwo członkowskie może dokonać obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z zastrzeżeniem dodatkowych i bardziej szczegółowych wymogów w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów uczestników i beneficjentów.

Artykuł 14

Finansowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

1. Rodzime państwo członkowskie wymaga, aby każda IORP zawsze posiadała wystarczające i odpowiednie aktywa dla pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odniesieniu do pełnego zakresu obsługiwanych programów emerytalnych.

2. Rodzime państwo członkowskie może zezwolić IORP, na czas określony, na posiadanie niewystarczających aktywów dla pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. W takim przypadku właściwe organy wymagają, aby IORP przyjęła konkretny i możliwy do realizacji plan naprawczy wraz z harmonogramem w celu zapewnienia, aby wymogi określone w ust. 1 były ponownie spełnione. Plan podlega następującym warunkom:

- a) IORP sporządza konkretny i możliwy do wykonania plan ponownego zebrania w pożądanym czasie wymaganej wartości aktywów dla pełnego pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Plan udostępnia się uczestnikom lub, w stosownych przypadkach, ich przedstawicielom lub podlega on zatwierdzeniu przez właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego;
- b) sporządzając plan, należy uwzględnić szczególną sytuację IORP, w szczególności strukturę aktywów/pasywów, profil ryzyka, plan płynności, strukturę wieku uczestników uprawnionych do otrzymywania świadczeń emerytalnych, plany uruchomienia nowych programów i plany przejścia od sytuacji braku lub częściowego finansowania do pełnego finansowania;
- c) w przypadku likwidacji programu emerytalnego w okresie określonym w pierwszym zdaniu niniejszego ustępu, IORP informuje właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego. IORP ustanawia procedurę w celu przeniesienia aktywów i odpowiadających im pasywów tego programu do innej IORP, zakładu ubezpieczeń lub innego odpowiedniego podmiotu. Procedura jest ujawniana właściwemu organowi rodzimego państwa członkowskiego, a jej ogólny zarys udostępnia się uczestnikom lub, w stosownych przypadkach, ich przedstawicielom zgodnie z zasadą poufności.

3. W przypadku działalności transgranicznej rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są zawsze całkowicie finansowane w odniesieniu do pełnego zakresu obsługiwanych programów emerytalnych. Jeżeli warunek ten nie jest spełniony, właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego niezwłocznie interweniuje i wymaga od IORP natychmiastowego opracowania odpowiednich środków i bezzwłocznego ich zastosowania w taki sposób, by uczestnicy i beneficjenci byli odpowiednio chronieni.

Artykuł 15

Ustawowe fundusze własne

1. Rodzime państwo członkowskie zapewnia, aby IORP obsługujące programy emerytalne, w przypadku gdy sama IORP, a nie instytucja finansująca, ponosi zobowiązania z tytułu pokrycia biometrycznych rodzajów ryzyka lub gwarantuje określony wynik działalności inwestycyjnej lub dany poziom świadczeń, posiadały stale dodatkowe aktywa przewyższające rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które służą jako zabezpieczenie. Wartość taka odzwierciedla rodzaj ryzyka i portfel aktywów w odniesieniu do pełnego zakresu obsługiwanych programów. Aktywa te są wolne od wszelkich przewidywalnych zobowiązań i służą jako zabezpieczenie kapitałowe do zrekompensowania rozbieżności między oczekiwanymi a rzeczywistymi kosztami i zyskami.

2. Do celów obliczenia minimalnej wartości dodatkowych aktywów stosuje się przepisy ustanowione w art. 16, 17 i 18.

3. Jednakże ust. 1 nie stanowi przeszkody dla państw członkowskich, aby wymagać od znajdujących się na ich terytoriach IORP utrzymywania ustawowych funduszy własnych lub ustanowienia bardziej szczegółowych zasad, pod warunkiem że są one uzasadnione względami ostrożnościowymi.

Artykuł 16

Dostępny margines wypłacalności

1. Państwa członkowskie wymagają od wszystkich IORP, o których mowa w art. 15 ust. 1, zarejestrowanych lub wykonujących działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, odpowiedniego dostępnego marginesu wypłacalności w odniesieniu do całej ich działalności w każdym czasie, na poziomie co najmniej równym wymogom określonym w niniejszej dyrektywy w celu zapewnienia długoterminowej stabilności pracowniczych programów emerytalnych.

2. Na dostępny margines wypłacalności składają się aktywa IORP wolne od wszelkich przewidywalnych zobowiązań, pomniejszone o wartości niematerialne i prawne, w tym:

- a) opłacony kapitał zakładowy lub, w przypadku IORP w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, faktyczny kapitał założycielski plus wszelkie rachunki członków towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych spełniające wszystkie poniższe kryteria:
  - (i) umowa i statut muszą określać, że płatności na rzecz członków towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych mogą być dokonywane z tych rachunków tylko wtedy, gdy nie spowoduje to obniżenia dostępnego marginesu wypłacalności poniżej wymaganego poziomu lub, po rozwiązaniu towarzystwa, jeżeli uregulowane zostały wszystkie inne długi towarzystwa;

- (ii) umowa i statut muszą określać, w odniesieniu do wszelkich płatności, o których mowa w ppkt (i), dokonywanych z powodów innych niż indywidualne wygaśnięcie członkostwa w towarzystwie ubezpieczeń wzajemnych, że właściwy organ musi być powiadamiany z co najmniej miesięcznym wyprzedzeniem i może w tym terminie zakazać płatności; oraz
  - (iii) odpowiednie przepisy umowy i statutu mogą być zmieniane tylko po oświadczeniu przez właściwy organ, że nie wnosi on sprzeciwu wobec zmian, bez uszczerbku dla kryteriów, o których mowa w ppkt (i) i (ii);
- b) rezerwy (ustawowe i dobrowolne), które nie odnoszą się do zobowiązań ubezpieczeniowych;
- c) zysk lub strata przeniesiona po potrąceniu należnych dywidend; oraz
- d) o ile zezwala na to prawo krajowe, wykazywane w bilansie rezerwy utworzone z zysku, jeżeli można je wykorzystać do pokrycia ewentualnych strat i jeżeli nie zostały one udostępnione do podziału między uczestników i beneficjentów.

Dostępny margines wypłacalności pomniejsza się o wartość udziałów własnych posiadanych bezpośrednio przez IORP.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że na dostępny margines wypłacalności może składać się również:

- a) skumulowany uprzywilejowany kapitał zakładowy i kapitał pożyczek podporządkowanych do wysokości 50 % dostępnego marginesu wypłacalności lub wymaganego marginesu wypłacalności, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z czego nie mniej niż 25 % składa się z pożyczek podporządkowanych z ustalonym terminem wymagalności lub ze skumulowanego uprzywilejowanego kapitału zakładowego, pod warunkiem że istnieją wiążące umowy, na mocy których w przypadku upadłości lub likwidacji IORP kapitał pożyczek podporządkowanych lub uprzywilejowany kapitał zakładowy ma niższą pozycję niż roszczenia wszystkich innych wierzycieli oraz nie będzie zwracany, dopóki nie zostaną uregulowane wszelkie inne zaległe istniejące w tym czasie długi;
- b) papiery wartościowe bez określonego terminu wymagalności oraz inne instrumenty, w tym skumulowane akcje uprzywilejowane inne niż te, o których mowa w lit. a), przy czym łączna kwota tych papierów wartościowych i kapitału pożyczek podporządkowanych, o którym mowa w lit. a), nie przekracza 50 % dostępnego marginesu wypłacalności lub wymaganego marginesu wypłacalności, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, pod warunkiem że spełniają one następujące warunki:
- (i) nie mogą być spłacane z inicjatywy okaziciela lub bez uprzedniej zgody właściwego organu;
  - (ii) umowa emisji musi umożliwić IORP odroczenie wypłaty odsetek od pożyczki;
  - (iii) roszczenia pożyczkodawcy wobec IORP muszą być spłacane dopiero po zaspokojeniu roszczeń wszystkich niepodporządkowanych wierzycieli;
  - (iv) dokumenty regulujące emisję papierów wartościowych muszą przewidywać zdolność długu i niespłaconych odsetek do absorpcji strat i umożliwiają IORP kontynuację działalności; oraz
  - (v) uwzględniane muszą być jedynie kwoty w pełni opłacone.

Do celów lit. a) kapitał pożyczek podporządkowanych musi spełniać również następujące warunki:

- (i) uwzględniane są jedynie fundusze w pełni opłacone;
- (ii) w przypadku pożyczek z ustalonym terminem wymagalności pierwotny termin wymagalności wynosi co najmniej pięć lat; nie później niż rok przed terminem spłaty IORP przedstawia właściwym organom do zatwierdzenia plan przedstawiający sposób utrzymania dostępnego marginesu wypłacalności na wymaganym poziomie lub podniesienia go do tego poziomu w terminie wymagalności, chyba że przez okres co najmniej pięciu lat przed terminem spłaty stopniowo ograniczany jest zakres, w jakim pożyczka może być zaliczona jako składnik dostępnego marginesu wypłacalności; właściwe organy mogą zezwolić na przedterminową spłatę takich pożyczek, pod warunkiem że IORP udzielająca pożyczki wystąpi z takim wnioskiem, a jej dostępny margines wypłacalności nie spadnie poniżej wymaganego poziomu;
- (iii) pożyczki, których termin wymagalności nie jest ustalony, podlegają spłacie tylko z zachowaniem pięcioletniego terminu wypowiedzenia, chyba że nie są już one uważane za składnik dostępnego marginesu wypłacalności lub wcześniejsza spłata wymaga specjalnej uprzedniej zgody właściwych organów; w tym ostatnim przypadku IORP powiadamia właściwe organy nie później niż sześć miesięcy przed datą proponowanej spłaty, określając dostępny margines wypłacalności i wymagany margines wypłacalności zarówno przed dokonaniem spłaty, jak i po nim; właściwe organy zezwalają na spłatę pożyczki tylko w przypadku, gdy wysokość dostępnego marginesu wypłacalności IORP nie spadnie poniżej wymaganego poziomu;

- (iv) umowa pożyczki nie zawiera żadnych klauzul przewidujących, że w szczególnych okolicznościach, innych niż likwidacja IORP, zadłużenie będzie wymagalne przed uzgodnionymi terminami spłaty; oraz
  - (v) umowa pożyczki może zostać zmieniona jedynie po otrzymaniu od właściwych organów oświadczenia, że nie wnoszą one sprzeciwu wobec planowanych zmian;
4. Po złożeniu przez IORP, do właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego, wniosku wraz z potwierdzającymi dowodami oraz za zgodą tego właściwego organu, na dostępny margines wypłacalności może również składać się:
- a) w przypadku gdy nie stosuje się metody Zillmera lub gdy jest ona stosowana, lecz uzyskana kwota jest niższa od narzutu z tytułu kosztów akwizycji wliczonych do składki – różnica między rezerwą matematyczną nieobliczaną lub tylko częściowo obliczaną metodą Zillmera a rezerwą matematyczną obliczaną metodą Zillmera, w stosunku odpowiadającym narzutowi z tytułu kosztów akwizycji wliczonych do składki;
  - b) wszelkie ukryte rezerwy netto wynikające z wyceny aktywów, o ile takie ukryte rezerwy netto nie mają charakteru nadzwyczajnego;
  - c) połowa nieopłaconego kapitału zakładowego lub kapitału założycielskiego, jeżeli opłacona część wynosi 25 % tego kapitału, do wysokości 50 % dostępnego marginesu wypłacalności lub wymaganego marginesu wypłacalności, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa.

Wielkość, o której mowa w lit. a), nie może przekroczyć 3,5 % sumy różnic między odpowiednimi sumami kapitału działalności z zakresu ubezpieczeń na życie i pracowniczych programów emerytalnych a rezerwami matematycznymi dla wszystkich polis, dla których możliwe jest stosowanie metody Zillmera. Różnicę tę pomniejsza się o kwotę niezamortyzowanych kosztów uzyskania, zaksięgowaną jako aktywa.

Artykuł 17

Wymagany margines wypłacalności

1. Wymagany margines wypłacalności ustala się zgodnie z ust. 2–6 stosownie do przyjętych zobowiązań.
2. Wymagany margines wypłacalności równy jest sumie następujących dwóch wyników:
  - a) wynik pierwszy:

otrzymuje się, mnożąc część odpowiadającą 4 % rezerw matematycznych brutto związanych z ubezpieczeniami bezpośrednimi i reasekuracją czynną wraz z cesjami reasekuracyjnymi przez odnotowany w poprzednim roku obrotowym stosunek rezerw matematycznych pomniejszonych o cesje reasekuracyjne do sumy rezerw matematycznych brutto, nie mniejszy niż 85 %;
  - b) wynik drugi:

otrzymuje się, dla polis, w których kapitał podwyższonego ryzyka nie jest liczbą ujemną, mnożąc część odpowiadającą 0,3 % takiego kapitału przyjętego przez IORP do ubezpieczenia przez odnotowany w ostatnim roku obrotowym stosunek łącznej wielkości kapitału podwyższonego ryzyka zatrzymanego jako zobowiązanie IORP po uwzględnieniu cesji i retrocesji reasekuracyjnych do łącznej wielkości kapitału podwyższonego ryzyka brutto wraz z reasekuracją, nie mniejszy niż 50 %.

W przypadku terminowego ubezpieczenia na wypadek śmierci, obejmującego okres maksymalnie trzech lat, część ta wynosi 0,1 %. W przypadku takiego ubezpieczenia na okres dłuższy niż trzy lata, lecz nieprzekraczający pięciu lat, część ta wynosi 0,15 %.
3. W przypadku dodatkowych ubezpieczeń, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. a) ppkt (iii) dyrektywy 2009/138/WE, wymagany margines wypłacalności jest równy wymaganemu marginesowi wypłacalności dla IORP, o którym mowa w art. 18.
4. W przypadku operacji polegających na tworzeniu funduszy amortyzacyjnych, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. b) ppkt (ii) dyrektywy 2009/138/WE, wymagany margines wypłacalności jest równy części odpowiadającej 4 % rezerw matematycznych obliczonych zgodnie z ust. 2a.
5. W przypadku operacji, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. b) ppkt (i) dyrektywy 2009/138/WE, wymagany margines wypłacalności jest równy 1 % odpowiadających im aktywów.

6. W przypadku ubezpieczeń powiązanych z funduszami inwestycyjnymi i objętych art. 2 ust. 3 lit. a) ppkt (i) i (ii) dyrektywy 2009/138/WE oraz w przypadku operacji, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. b) ppkt (iii)–(v) dyrektywy 2009/138/WE, wymagany margines wypłacalności równy jest sumie następujących składników:

- a) jeżeli IORP ponosi ryzyko inwestycyjne – części odpowiadającej 4 % rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, obliczonych zgodnie z ust. 2 lit. a);
- b) jeżeli IORP nie ponosi ryzyka inwestycyjnego, lecz środki mające pokryć koszty zarządu zostały ustalone na okres ponad pięć lat – części odpowiadającej 1 % rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, obliczonych zgodnie z ust. 2 lit. a);
- c) jeżeli IORP nie ponosi ryzyka inwestycyjnego, a środki mające pokryć koszty zarządu zostały ustalone na okres nieprzekraczający pięć lat – wielkości równej 25 % kosztów administracyjnych netto za ubiegły rok obrotowy w odniesieniu do takich ubezpieczeń i operacji;
- d) jeżeli IORP pokrywa ryzyko z tytułu śmierci – części odpowiadającej 0,3 % kapitału podwyższonego ryzyka obliczonego zgodnie z ust. 2 lit. b).

Artykuł 18

Wymagany margines wypłacalności do celów art. 17 ust. 3

1. Wymagany margines wypłacalności ustala się na podstawie rocznej kwoty składek lub wkładów bądź na podstawie średniej wielkości odszkodowań i świadczeń z ostatnich trzech lat obrotowych.
2. Kwota wymaganego marginesu wypłacalności jest równa wyższemu z dwóch wyników ustanowionych w ust. 3 i 4.
3. Podstawę składki oblicza się z wykorzystaniem przypisanych składek i wkładów brutto, zgodnie z poniższym obliczeniem, lub zarobionych składek i wkładów brutto, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Składki lub wkłady (wraz z opłatami dodatkowymi w stosunku do składek lub wkładów) należne z ubezpieczeń bezpośrednich w poprzednim roku obrotowym są agregowane.

Do sumy tej dodaje się kwotę składek z tytułu reasekuracji przyjętych w poprzednim roku obrotowym.

Następnie od uzyskanej sumy odejmuje się łączną kwotę składek lub wkładów anulowanych w poprzednim roku obrotowym, jak również łączną kwotę podatków i innych opłat dotyczących zagregowanych składek lub wkładów.

Tak otrzymaną kwotę dzieli się na dwie części, z których pierwsza obejmuje kwotę do 50 000 000 EUR, a druga – nadwyżkę przewyższającą tę kwotę; oblicza się odpowiednio 18 % części pierwszej i 16 % części drugiej, a następnie dodaje do siebie te wartości.

Otrzymaną w ten sposób sumę mnoży się przez odnotowany w odniesieniu do sum z poprzednich trzech lat obrotowych stosunek kwoty odszkodowań i świadczeń pozostałych na udziale IORP po pomniejszeniu o kwoty należne z tytułu reasekuracji, do kwoty odszkodowań i świadczeń brutto; stosunek ten nie może być mniejszy niż 50 %.

4. Podstawę odszkodowań i świadczeń oblicza się w następujący sposób:

Kwoty odszkodowań i świadczeń wypłaconych w odniesieniu do ubezpieczeń bezpośrednich (bez odejmowania odszkodowań i świadczeń na udziale reasekurantów i retrocesjonariuszy) w okresach określonych w ust. 1 są agregowane.

Do tej sumy dodaje się kwotę odszkodowań i świadczeń wypłaconych w odniesieniu do reasekuracji lub retrocesji czynnej w tych samych okresach oraz wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej, utworzonych na koniec poprzedniego roku obrotowego.

Od tej sumy odejmuje się kwoty odzyskane w okresach określonych w ust. 1.

Następnie od pozostałej sumy odejmuje się wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej, utworzonych na początku drugiego roku obrotowego poprzedzającego ostatni rok obrotowy, za który sporządzono sprawozdanie finansowe.

Jedną trzecią uzyskanej w ten sposób kwoty dzieli się na dwie części, z których pierwsza obejmuje kwotę do 35 000 000 EUR, a druga – nadwyżkę ponad tę kwotę; oblicza się odpowiednio 26 % części pierwszej i 23 % części drugiej, a następnie dodaje do siebie te wartości.

Otrzymaną w ten sposób sumę mnoży się przez odnotowany w odniesieniu do sum z poprzednich trzech lat obrotowych stosunek kwoty odszkodowań i świadczeń na udziale IORP po odjęciu kwot należnych z tytułu reasekuracji do kwoty odszkodowań i świadczeń brutto; stosunek ten nie może być mniejszy niż 50 %.

5. W przypadku gdy wymagany margines wypłacalności obliczony zgodnie z ust. 2, 3 i 4 jest mniejszy od wymaganego marginesu wypłacalności dla poprzedniego roku, wówczas wymagany margines wypłacalności jest co najmniej równy wymaganemu marginesowi wypłacalności dla poprzedniego roku pomnożonemu przez stosunek wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na koniec ostatniego roku obrotowego do wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na początek ostatniego roku obrotowego. W obliczeniach tych rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane są bez uwzględniania reasekuracji, lecz powyższy stosunek nie może być wyższy niż 1.

Artykuł 19

Reguły inwestowania

1. Państwa członkowskie wymagają od IORP zarejestrowanych lub wykonujących działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, aby inwestowały zgodnie z zasadą „ostrożnego inwestora”, w szczególności zgodnie z następującymi regułami:

- a) aktywa są inwestowane w najlepszym długoterminowym interesie ogółu uczestników i beneficjentów. W przypadku potencjalnego konfliktu interesów, IORP lub podmiot, który zarządza jej portfelem, zapewnia, aby inwestycja była dokonywana wyłącznie w interesie uczestników i beneficjentów;
- b) w myśl zasady „ostrożnego inwestora” państwa członkowskie umożliwiają IORP uwzględnianie potencjalnych długoterminowych skutków decyzji inwestycyjnych dla czynników środowiskowych, społecznych i czynników związanych z zarządzaniem;
- c) aktywa są inwestowane w taki sposób, aby zapewnić bezpieczeństwo, jakość, płynność i rentowność portfela jako całości;
- d) aktywa są inwestowane głównie na rynkach regulowanych. Inwestowanie w aktywa, które nie są dopuszczone do obrotu na regulowanych rynkach finansowych, musi w każdym wypadku być utrzymywane na ostrożnym poziomie;
- e) inwestowanie w instrumenty pochodne jest możliwe w zakresie, w jakim takie instrumenty przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka inwestycji lub ułatwienia efektywnego zarządzania portfelem. Muszą być one wycenione na ostrożnej podstawie, z uwzględnieniem aktywów bazowych, i włączone do wyceny aktywów IORP. IORP unikają również nadmiernej ekspozycji na ryzyko pojedynczego kontrahenta i innych transakcji instrumentami pochodnymi;
- f) aktywa są właściwie dywersyfikowane w taki sposób, aby unikać nadmiernego uzależnienia od poszczególnego składnika aktywów, emitenta lub grupy przedsiębiorstw oraz kumulacji ryzyk w portfelu jako całości.

Inwestycje w aktywa emitowane przez tego samego emitenta lub emitentów należących do tej samej grupy nie mogą narażać IORP na nadmierną koncentrację ryzyka;

- g) inwestowanie w instytucję finansującą nie może przekroczyć 5 % portfela jako całości, a w przypadku gdy instytucja finansująca należy do grupy, inwestowanie w instytucję należące do tej samej grupy co instytucja finansująca nie może przekroczyć 10 % tego portfela.

W przypadku gdy IORP jest finansowana przez kilka instytucji, inwestowanie w te instytucje finansujące musi być dokonywane w sposób ostrożny, z uwzględnieniem potrzeby właściwej dywersyfikacji.

Państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu wymogów, o których mowa w lit. f) i g), do inwestycji w obligacje państwowe.

2. Uwzględniając wielkość, charakter, skalę i stopień złożoności działalności nadzorowanych IORP, państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy monitorowały poprawność procedur IORP dotyczących przeprowadzania oceny kredytowej, oceniały korzystanie z odniesień do ratingów kredytowych, wydanych przez agencje ratingowe w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 ⁽¹⁾, w ramach ich polityki inwestycyjnej i, w stosownych przypadkach, zachęcały do łagodzenia skutków takich odniesień w celu ograniczenia wyłącznego i mechanicznego polegania na takich ratingach kredytowych.

3. Rodzime państwo członkowskie zakazuje IORP zaciągania pożyczek lub działania na rzecz osób trzecich w charakterze poręczyciela. Jednakże państwa członkowskie mogą upoważnić IORP do prowadzenia niektórych operacji zaciągania pożyczek wyłącznie w celach utrzymania płynności i tylko na okres przejściowy.

4. Państwa członkowskie nie wymagają od IORP zarejestrowanych lub wykonujących działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach inwestowania w określone rodzaje aktywów.

5. Bez uszczerbku dla art. 30, państwa członkowskie nie uzależniają decyzji inwestycyjnych IORP zarejestrowanej lub wykonującej działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach lub osoby zarządzającej jej inwestycjami od jakiegokolwiek uprzedniego zatwierdzenia lub wymogów w zakresie systematycznego powiadamiania.

6. Zgodnie z ust. 1–5, państwa członkowskie mogą, w odniesieniu do IORP zarejestrowanych lub wykonujących działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, ustanowić bardziej szczegółowe reguły, w tym reguły ilościowe, pod warunkiem że są one uzasadnione względami ostrożnościowymi dla odzwierciedlenia pełnego zakresu programów emerytalnych obsługiwanych przez te IORP.

Jednakże państwa członkowskie nie stawiają przeszkód IORP w:

- a) inwestowaniu do 70 % aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych lub całego portfela w odniesieniu do programów, w których uczestnicy ponoszą ryzyko inwestowania w akcje, zbywalne papiery wartościowe traktowane jako udziały i obligacje korporacyjne dopuszczone do obrotu na rynkach regulowanych lub w ramach MTF lub OTF i decydowaniu o relatywnej wadze tych papierów wartościowych w ich portfelu inwestycyjnym. Jednakże państwa członkowskie mogą, pod warunkiem że jest to uzasadnione względami ostrożnościowymi, zastosować niższy limit wynoszący nie mniej niż 35 % wobec IORP, które obsługują programy emerytalne z długoterminową gwarancją stóp procentowych, ponoszą ryzyko inwestycyjne i same zapewniają gwarancję;
- b) inwestowaniu do 30 % aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w aktywa denominowane w walutach innych niż pasywa;
- c) inwestowaniu w instrumenty o długoterminowym horyzoncie inwestycyjnym, które nie znajdują się w obrocie na rynkach regulowanych, MTF lub OTF;
- d) inwestowaniu w instrumenty emitowane lub gwarantowane przez EBI w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych, europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej i europejskich funduszy venture capital.

7. Ust. 6 nie wyklucza prawa państw członkowskich, aby wymagać stosowania przez IORP, które są zarejestrowane lub wykonują działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, bardziej rygorystycznych reguł inwestowania również na zasadach indywidualnych, pod warunkiem że są one uzasadnione względami ostrożnościowymi, w szczególności z uwagi na zobowiązania zaciągnięte przez IORP.

8. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego IORP prowadzącej działalność transgraniczną, o której mowa w art. 11, nie ustanawiają innych reguł inwestowania niż reguły określone w ust. 1–6 w odniesieniu do części aktywów, które pokrywają rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na działalność transgraniczną.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 1).

TYTUŁ III

WARUNKI DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI

ROZDZIAŁ 1

System zarządzania

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 20

Odpowiedzialność organu zarządzającego lub nadzorczego

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby organ zarządzający lub nadzorczy IORP ponosił ostateczną odpowiedzialność na mocy prawa krajowego za przestrzeganie przez daną IORP przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.
2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla roli partnerów społecznych w zarządzaniu IORP.

Artykuł 21

Ogólne wymogi w zakresie zarządzania

1. Państwa członkowskie nakładają na wszystkie IORP wymóg wprowadzenia skutecznego systemu zarządzania, który zapewnia należyte i ostrożne zarządzanie prowadzoną działalnością. System ten obejmuje odpowiednią i przejrzystą strukturę organizacyjną, w której zakresy odpowiedzialności są jasno przypisane i odpowiednio podzielone, oraz skuteczny system zapewniający przekazywanie informacji. System zarządzania obejmuje uwzględnianie przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych czynników środowiskowych, społecznych i czynników związanych z zarządzaniem w odniesieniu do aktywów inwestycyjnych i podlega regularnym przeglądom wewnętrznym.
2. System zarządzania, o którym mowa w ust. 1, musi być proporcjonalny do wielkości, charakteru, skali i złożoności działalności IORP.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby IORP ustanawiały i stosowały sporządzone na piśmie zasady dotyczące zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego oraz, w stosownych przypadkach, działań aktuarialnych i outsourcingu. Te sporządzone na piśmie zasady podlegają uprzedniemu zatwierdzeniu przez organ zarządzający lub nadzorczy IORP oraz przeglądowi przynajmniej co trzy lata i dostosowuje się je do wszelkich istotnych zmian w systemie lub obszarze, którego dotyczą.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby IORP miały efektywny system kontroli wewnętrznej. System ten obejmuje procedury administracyjne i księgowość, organizację kontroli wewnętrznej oraz odpowiednie ustalenia w zakresie sprawozdawczości na wszystkich szczeblach IORP.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby IORP podejmowały rozsądne działania w celu zapewnienia ciągłości i regularności prowadzenia swojej działalności, co obejmuje opracowanie planów awaryjnych. W tym celu IORP stosują odpowiednie i współmierne systemy, zasoby i procedury.
6. Państwa członkowskie wymagają, aby faktycznym zarządzaniem IORP zajmowały się co najmniej dwie osoby. Na podstawie uzasadnionej oceny przeprowadzonej przez właściwe organy państwa członkowskie mogą zezwolić, by IORP zarządzała faktycznie tylko jedna osoba. Ocena ta uwzględnia rolę partnerów społecznych w ogólnym zarządzaniu IORP, a także wielkość, charakter, skalę i stopień złożoności jej działalności.

Artykuł 22

Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji w zarządzaniu

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP zapewniały spełnianie przez osoby, które faktycznie zarządzają IORP, osoby, które pełnią kluczowe funkcje oraz, w stosownych przypadkach, osoby lub podmioty, którym zlecono kluczową funkcję w drodze outsourcingu zgodnie z art. 31, następujących wymogów przy wykonywaniu swoich zadań:

a) wymóg kompetencji:

- (i) w przypadku osób, które faktycznie zarządzają IORP, oznacza to, że ich kwalifikacje, wiedza i doświadczenie są zbiorczo odpowiednie, aby umożliwić im zapewnienie należytego i ostrożnego zarządzania IORP;
- (ii) w przypadku osób, które pełnią kluczowe funkcje aktuarialne lub związane z audytem wewnętrznym, oznacza to, że ich kwalifikacje zawodowe, wiedza i doświadczenie są odpowiednie, aby umożliwić im właściwe wykonywanie ich kluczowych funkcji;
- (iii) w przypadku osób, które pełnią inne kluczowe funkcje, oznacza to, że ich kwalifikacje, wiedza i doświadczenie są odpowiednie, aby umożliwić im właściwe wykonywanie ich kluczowych funkcji; oraz

b) wymóg reputacji: osoby te cieszą się nieposzlakowaną opinią i są uczciwe.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy były zdolne ustalić, czy osoby, które faktycznie zarządzają IORP lub pełnią kluczowe funkcje, spełniają wymogi określone w ust. 1.

3. W przypadku gdy rodzime państwo członkowskie wymaga od osób, o których mowa w ust. 1, dowodu nieposzlakowanej opinii, dowodu, że uprzednio nie ogłaszały one upadłości, lub obydwu tych dowodów, to państwo członkowskie w przypadku obywateli innych państw członkowskich przyjmuje za wystarczający dowód wyciąg z rejestru sądowego innego państwa członkowskiego lub, jeżeli w innym państwie członkowskim nie ma rejestru sądowego, równoważny dokument dowodzący spełnienia tych wymogów, wydany przez właściwy organ sądowy lub administracyjny w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba, lub w rodzimym państwie członkowskim.

4. W przypadku gdy żaden właściwy organ sądowy ani administracyjny w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba, lub w rodzimym państwie członkowskim nie wydaje równoważnego dokumentu, o którym mowa w ust. 3, dopuszcza się, by zamiast tego dokumentu ta osoba przedstawiła oświadczenie złożone pod przysięgą.

Jednakże w rodzimych państwach członkowskich, których przepisy nie przewidują oświadczenia składanego pod przysięgą, obywatele danych innych państw członkowskich powinni mieć możliwość okazania oświadczenia formalnego złożonego przez nich przed właściwym organem sądowym lub administracyjnym w rodzimym państwie członkowskim lub w państwie członkowskim, którego są obywatelami, bądź oświadczenia złożonego przed notariuszem w jednym z tych państw członkowskich. Taki organ lub notariusz wydaje zaświadczenie potwierdzające prawdziwość oświadczenia złożonego pod przysięgą lub oświadczenia formalnego.

5. Dowód, iż uprzednio nie ogłoszono upadłości, o którym mowa w ust. 3, można także przedstawić w postaci oświadczenia złożonego przez obywatela danego innego państwa członkowskiego przed właściwym organem sądowym lub organizacją zawodową bądź gospodarczą w tym innym państwie członkowskim.

6. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, 4 i 5, składa się w terminie trzech miesięcy od daty ich wydania.

7. Państwa członkowskie wyznaczają władze i organy właściwe do wydawania dokumentów, o których mowa w ust. 3, 4 i 5, i powiadamiają o tym niezwłocznie pozostałe państwa członkowskie oraz Komisję.

Państwa członkowskie informują również inne państwa członkowskie i Komisję o organach lub podmiotach, którym przedkłada się dokumenty, o których mowa w ust. 3, 4 i 5, na poparcie wniosku o prowadzenie działalności, o której mowa w art. 11, na terytorium tego państwa członkowskiego.

Artykuł 23

Polityka wynagrodzeń

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP ustanowiły i stosowały należytą politykę wynagrodzeń dotyczącą wszystkich osób, które faktycznie zarządzają IORP, pełnią kluczowe funkcje, oraz innych grup pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka IORP, proporcjonalną do wielkości i organizacji wewnętrznej IORP, a także do wielkości, charakteru, skali i złożoności jej działalności.

2. O ile rozporządzenie (UE) 2016/679 nie stanowi inaczej, IORP regularnie podają do wiadomości publicznej odpowiednie informacje dotyczące polityki wynagrodzeń.
3. Ustanawiając i stosując politykę wynagrodzeń, o której mowa w ust. 1, IORP przestrzegają następujących zasad:
  - a) politykę wynagrodzeń ustanawia się, wdraża i prowadzi zgodnie z działalnością, profilem ryzyka, celami i długoterminowym interesem, stabilnością finansową oraz wynikami IORP jako całości; polityka wynagrodzeń wspiera należyte, ostrożne i skuteczne zarządzanie IORP;
  - b) polityka wynagrodzeń jest zgodna z długoterminowymi interesami uczestników i beneficjentów programów emerytalnych obsługiwanych przez IORP;
  - c) w polityce wynagrodzeń uwzględnia się środki mające na celu zapobieganie konfliktom interesów;
  - d) polityka wynagrodzeń jest zgodna z należytym i skutecznym zarządzaniem ryzykiem i nie zachęca do podejmowania ryzyka, które nie jest zgodne z profilami ryzyka oraz zasadami IORP;
  - e) politykę wynagrodzeń stosuje się do IORP i do usługodawców, o których mowa w art. 31 ust. 1, chyba że ci usługodawcy są objęci zakresem stosowania dyrektywy, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. b);
  - f) IORP ustanawia ogólne zasady polityki wynagrodzeń; IORP dokonuje przeglądu i aktualizacji tej polityki przynajmniej co trzy lata oraz jest odpowiedzialna za jej wdrażanie;
  - g) prowadzone jest jasne, przejrzyste i skuteczne zarządzanie w zakresie wynagrodzeń i nadzoru nad nimi.

Sekcja 2

Kluczowe funkcje

Artykuł 24

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP wprowadziły następujące kluczowe funkcje: funkcję zarządzania ryzykiem, funkcję audytu wewnętrznego oraz, w stosownych przypadkach, funkcję aktuarialną. IORP umożliwiają pełniącym kluczowe funkcje sprawowanie tych funkcji w obiektywny, uczciwy i niezależny sposób.
2. IORP mogą zezwalać jednej osobie lub jednostce organizacyjnej na pełnienie więcej niż jednej kluczowej funkcji, z wyjątkiem określonej w art. 26 funkcji audytu wewnętrznego, która jest sprawowana niezależnie od innych kluczowych funkcji.
3. Pojedyncza osoba lub jednostka organizacyjna pełniąca daną kluczową funkcję nie może być osobą lub jednostką pełniącą podobną kluczową funkcję w instytucji finansującej. Biorąc pod uwagę wielkość, charakter, skalę i złożoność działalności IORP, państwa członkowskie mogą zezwolić IORP, aby kluczowe funkcje pełniła ta sama osoba lub jednostka organizacyjna co w instytucji finansującej, pod warunkiem że IORP wyjaśni, jak zapobiega wszelkim konfliktom interesów z instytucją finansującą lub jak je rozwiązuje.
4. Pełniący kluczową funkcję zgłasza wszelkie istotne ustalenia i zalecenia w zakresie pełnionych przez niego obowiązków organowi administrującemu, zarządzającemu lub nadzorcemu IORP, który ustala, jakie działania należy podjąć.
5. Bez uszczerbku dla wolności od samooskarżenia pełniący kluczową funkcję powiadamia organ właściwy dla IORP, jeżeli organ administrujący, zarządzający lub nadzorczy IORP nie podejmie we właściwym czasie odpowiednich działań zaradczych w następujących przypadkach:
  - a) gdy osoba lub jednostka organizacyjna pełniąca daną kluczową funkcję stwierdzi, że istnieje znaczne ryzyko, iż IORP nie spełni istotnego wymogu ustawowego, i zgłosi to organowi administrującemu, zarządzającemu lub nadzorcemu IORP oraz gdy mogłoby to mieć znaczący wpływ na interesy uczestników i beneficjentów; lub

- b) gdy osoba lub jednostka organizacyjna pełniąca daną kluczową funkcję zauważy w związku z kluczową funkcją tej osoby lub jednostki organizacyjnej istotne naruszenie przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych mających zastosowanie do IORP i jej działalności oraz zgłosi to organowi administrującemu, zarządzającemu lub nadzorczemu IORP.
6. Państwa członkowskie zapewniają ochronę prawną osób powiadamiających właściwy organ zgodnie z ust. 5.

Artykuł 25

Zarządzanie ryzykiem

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP – w sposób proporcjonalny do ich wielkości i organizacji wewnętrznej, a także do wielkości, charakteru, skali i złożoności ich działalności – wprowadziły skuteczną funkcję zarządzania ryzykiem. Funkcja ta powinna być zorganizowana w taki sposób, aby ułatwić funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, na potrzeby którego IORP przyjmują strategie, procesy i procedury sprawozdawcze konieczne do określenia, pomiaru i monitorowania rodzajów ryzyka, na które są lub mogą być narażone IORP i obsługiwane przez nie programy emerytalne, oraz współzależności między nimi, zarządzania tymi rodzajami ryzyka i regularnego składania sprawozdań organowi administrującemu, zarządzającemu lub nadzorczemu IORP, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i zagregowanym.

System zarządzania ryzykiem musi być skuteczny i dobrze zintegrowany ze strukturą organizacyjną i z procesami decyzyjnymi IORP.

2. System zarządzania ryzykiem obejmuje – w sposób proporcjonalny do wielkości i organizacji wewnętrznej IORP, a także do wielkości, charakteru, zakresu i złożoności ich działalności – rodzaje ryzyka, które mogą wystąpić w IORP lub przedsiębiorstwach, którym – w stosownych przypadkach – zlecono w drodze outsourcingu zadania lub działalność IORP co najmniej w następujących obszarach:

- a) ocena ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia i tworzenie rezerw;
  - b) zarządzanie aktywami i pasywami;
  - c) inwestycje, w szczególności w instrumenty pochodne, sekurytyzacje i podobne instrumenty finansowe;
  - d) zarządzanie płynnością i ryzykiem koncentracji;
  - e) zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
  - f) ubezpieczenia i inne techniki ograniczania ryzyka;
  - g) ryzyko środowiskowe, społeczne i dotyczące zarządzania związane z portfelem inwestycyjnym i zarządzanie nim.
3. W przypadku gdy zgodnie z warunkami programu emerytalnego uczestnicy i beneficjenci ponoszą pewne rodzaje ryzyka, system zarządzania ryzykiem uwzględni również te rodzaje ryzyka z perspektywy uczestników i beneficjentów.

Artykuł 26

Funkcja audytu wewnętrznego

Państwa członkowskie wymagają, aby IORP – w sposób proporcjonalny do ich wielkości i organizacji wewnętrznej, a także do wielkości charakteru, skali i złożoności ich działalności – zapewniły skuteczną funkcję audytu wewnętrznego. Funkcja audytu wewnętrznego obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania, w tym, w stosownych przypadkach, działalność zleconą w drodze outsourcingu.

Artykuł 27

Funkcja aktuariałna

1. W przypadku, gdy sama IORP zapewnia pokrycie biometrycznych rodzajów ryzyka lub gwarantuje wyniki inwestycyjne albo dany poziom świadczeń, państwa członkowskie wymagają, aby IORP zapewniły skuteczną funkcję aktuariałną w celu:
- a) koordynacji i nadzorowania obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;

- b) oceny adekwatności metodyki i stanowiących jej podstawę modeli stosowanych do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz przyjętych w tym celu założeń;
  - c) oceny, czy dane wykorzystane do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
  - d) porównywania założeń stanowiących podstawę do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
  - e) informowania organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego IORP o wiarygodności i adekwatności obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
  - f) wyrażania opinii na temat ogólnej polityki oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia w przypadku IORP posiadającej taką politykę;
  - g) wyrażania opinii na temat adekwatności umów ubezpieczeniowych w przypadku IORP posiadającej takie umowy; oraz
  - h) przyczyniania się do skutecznego wdrażania systemu zarządzania ryzykiem.
2. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP wyznaczyły co najmniej jedną niezależną osobę w danej IORP lub poza nią, odpowiedzialną za funkcję aktuarialną.

Sekcja 3

Dokumenty dotyczące zarządzania

Artykuł 28

Własna ocena ryzyka

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP – w sposób proporcjonalny do ich wielkości i organizacji wewnętrznej, a także do wielkości, charakteru, skali i złożoności ich działalności – przeprowadzały i dokumentowały własną ocenę ryzyka.

Tę ocenę ryzyka przeprowadza się przynajmniej co trzy lata lub niezwłocznie po każdej istotnej zmianie w profilu ryzyka IORP lub programów emerytalnych obsługiwanych przez tę IORP. W przypadku istotnej zmiany w profilu ryzyka konkretnego programu emerytalnego ocenę ryzyka można ograniczyć do tego programu emerytalnego.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby ocena ryzyka, o której mowa w ust. 1, uwzględniała wielkość i organizację wewnętrzną IORP, jak również wielkość, charakter, skalę i złożoność jej działalności oraz aby obejmowała następujące elementy:

- a) opis sposobu włączenia własnej oceny ryzyka do procesu zarządzania i procesów decyzyjnych IORP;
- b) ocenę skuteczności systemu zarządzania ryzykiem;
- c) opis, jak IORP zapobiega konfliktom interesów z instytucją finansującą, w przypadku gdy IORP zleca w drodze outsourcingu kluczowe funkcje instytucji finansującej zgodnie z art. 24 ust. 3;
- d) ocenę ogólnych potrzeb IORP w zakresie finansowania, w tym, w stosownych przypadkach, opis planu naprawczego;
- e) ocenę ryzyka dla uczestników i beneficjentów związanego z wypłatą ich świadczeń emerytalnych oraz skuteczności wszelkich działań zaradczych, w stosownych przypadkach biorąc pod uwagę:
  - (i) mechanizmy indeksacji;
  - (ii) mechanizmy obniżania świadczeń, w tym zakres, w jakim nabyte świadczenia emerytalne mogą zostać obniżone, na jakich warunkach i przez kogo;
- f) ocenę jakościową mechanizmów ochrony świadczeń emerytalnych, w tym, w stosownych przypadkach, gwarancji, zobowiązań lub wszelkich innych rodzajów wsparcia finansowego ze strony instytucji finansującej, ubezpieczenia lub reasekuracji przez zakład objęty zakresem stosowania dyrektywy 2009/138/WE lub objęcia programem ochrony emerytur na korzyść IORP lub uczestników i beneficjentów;

- g) ocenę jakościową poszczególnych rodzajów ryzyka operacyjnego;
- h) w przypadkach gdy przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych bierze się pod uwagę czynniki środowiskowe, społeczne i czynniki związane z zarządzaniem, ocenę nowych lub powstających rodzajów ryzyka, w tym rodzajów ryzyka związanych ze zmianą klimatu, wykorzystaniem zasobów i środowiskiem, a także ryzyka społecznego i ryzyka związanego ze spadkiem wartości aktywów z powodu zmiany regulacyjnej.
3. Do celów ust. 2 IORP posiadają metody określania i oceny rodzajów ryzyka, na które są lub mogą być narażone w perspektywie krótko- i długoterminowej i które mogą mieć wpływ na zdolność IORP do wypełniania swoich obowiązków. Metody te muszą być proporcjonalne do wielkości, charakteru, skali i złożoności rodzajów ryzyka właściwych dla działalności instytucji. Metody te opisuje się we własnej ocenie ryzyka.
4. Własna ocena ryzyka jest brana pod uwagę przy podejmowaniu przez IORP decyzji strategicznych.

Artykuł 29

Roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności

Państwa członkowskie wymagają, aby każda IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, sporządzała i podawała do wiadomości publicznej roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności, z uwzględnieniem każdego programu emerytalnego obsługiwane przez IORP i, w stosownych przypadkach, roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności dotyczące każdego programu emerytalnego. Roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności muszą przedstawiać prawdziwy i rzetelny obraz aktywów i pasywów IORP oraz jej sytuacji finansowej, a także zawierać informacje na temat znaczących posiadanych udziałów inwestycyjnych. Roczne sprawozdania finansowe i informacje w sprawozdaniach z działalności muszą być spójne, wyczerpujące, rzetelnie przedstawione i należyście zatwierdzone przez uprawnione osoby zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 30

Oświadczenie o zasadach polityki inwestycyjnej

Państwa członkowskie zapewniają, aby każda IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, przygotowała pisemne oświadczenie o zasadach polityki inwestycyjnej i dokonywała jego przeglądu co najmniej raz na trzy lata. Oświadczenie to jest zmieniane niezwłocznie po wprowadzeniu wszelkich istotnych zmian w polityce inwestycyjnej. Państwa członkowskie zapewniają, aby to oświadczenie zawierało co najmniej takie elementy jak metody pomiaru ryzyka inwestycyjnego, realizowane procesy zarządzania ryzykiem i strategiczna alokacja aktywów odnosząca się do charakteru i okresu zobowiązań z tytułu emerytur oraz sposoby uwzględniania w polityce inwestycyjnej czynników środowiskowych, społecznych i czynników związanych z zarządzaniem. Oświadczenie podaje się do wiadomości publicznej.

ROZDZIAŁ 2

Outsourcing i zarządzanie inwestycjami

Artykuł 31

Outsourcing

1. Państwa członkowskie mogą zezwolić lub wymagać od IORP, które są zarejestrowane lub wykonują działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, aby wszelkie działania, w tym kluczowe funkcje tych IORP i zarządzanie tymi IORP, zostały powierzone usługodawcom działającym na rzecz tych IORP.
2. Państwa członkowskie zapewniają ponoszenie przez IORP pełnej odpowiedzialności za wypełnianie ich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w przypadku zlecenia w drodze outsourcingu kluczowych funkcji lub jakiegokolwiek innej działalności.
3. Outsourcing kluczowych funkcji lub wszelkiej innej działalności nie może odbywać się w sposób prowadzący do:
- a) pogorszenia jakości systemu zarządzania danej IORP;
  - b) nadmiernego zwiększenia ryzyka operacyjnego;

- c) zmniejszenia możliwości monitorowania przez właściwe organy wypełniania przez IORP jej obowiązków;
  - d) pogorszenia ciągłego i zadowalającego świadczenia usług uczestnikom i beneficjentom.
4. Za pośrednictwem procesu wyboru usługodawcy i dzięki ciągłemu monitorowaniu działalności tego usługodawcy IORP zapewnia właściwe funkcjonowanie działalności zleczonej w drodze outsourcingu.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby IORP zlecające w drodze outsourcingu kluczowe funkcje, zarządzanie tymi IORP lub inną działalność objętą zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, zawierały z danym usługodawcą pisemną umowę. Taka umowa musi być możliwa do wyegzekwowania na drodze prawnej oraz jasno określać prawa i obowiązki IORP i usługodawcy.
6. Państwa członkowskie zapewniają terminowe powiadamianie właściwych organów przez IORP o outsourcingu działalności objętej zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. W przypadkach gdy outsourcing odnosi się do kluczowych funkcji lub zarządzania IORP, powiadamia się o tym właściwe organy przed wejściem w życie umowy w sprawie takiego outsourcingu. Państwa członkowskie zapewniają również, aby IORP powiadamiały właściwe organy o wszelkich późniejszych istotnych zmianach w odniesieniu do wszelkiej działalności zleczonej w drodze outsourcingu.
7. Państwa członkowskie zapewniają właściwym organom uprawnienia do zwracania się w dowolnym czasie do IORP i usługodawców o informacje o zleconych w drodze outsourcingu kluczowych funkcjach lub wszelkiej innej działalności.

Artykuł 32

Zarządzanie inwestycjami

Państwa członkowskie nie mogą ograniczać IORP w zakresie powołania, w celu zarządzania portfelem inwestycyjnym, osób zarządzających inwestycjami prowadzących działalność w innym państwie członkowskim i należycie upoważnionych do tej działalności zgodnie z dyrektywami 2009/65/WE, 2009/138/WE, 2011/61/UE, 2013/36/UE i 2014/65/UE; to samo obowiązuje w przypadku upoważnionych podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ 3

Depozytariusz

Artykuł 33

Wyznaczenie depozytariusza

1. Rodzime państwo członkowskie może wymagać, aby dla pracowniczego programu emerytalnego, w którym uczestnicy i beneficjenci ponoszą w pełni ryzyko inwestycyjne, IORP wyznaczyła co najmniej jednego depozytariusza do przechowywania aktywów i pełnienia obowiązków nadzorczych zgodnie z art. 34 i 35. Przyjmujące państwo członkowskie może wymagać, aby takie IORP, gdy prowadzą działalność transgraniczną zgodnie z art. 11, wyznaczyły co najmniej jednego depozytariusza do przechowywania aktywów i pełnienia obowiązków nadzorczych zgodnie z art. 34 i 35, o ile wyznaczenie depozytariusza jest wymagane na mocy prawa krajowego tego państwa członkowskiego.
2. Rodzime państwo członkowskie może wymagać, aby dla pracowniczych programów emerytalnych, w których uczestnicy i beneficjenci nie ponoszą w pełni ryzyka inwestycyjnego, IORP wyznaczyła co najmniej jednego depozytariusza do przechowywania aktywów lub do przechowywania aktywów i pełnienia obowiązków nadzorczych zgodnie z art. 34 i 35.
3. Państwa członkowskie nie mogą ograniczać IORP w zakresie wyznaczania depozytariuszy prowadzących działalność w innym państwie członkowskim i należycie upoważnionych zgodnie z dyrektywą 2013/36/UE lub dyrektywą 2014/65/UE, lub przyjętych jako depozytariuszy do celów dyrektywy 2009/65/WE lub dyrektywy 2011/61/UE.
4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne działania, aby na mocy ich prawa krajowego umożliwić właściwym organom wprowadzenie, zgodnie z art. 48, zakazu swobodnej sprzedaży aktywów będących w posiadaniu depozytariusza lub osoby nadzorującej działającej na ich terytorium, na żądanie właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego IORP.

5. Depozytariusza wyznacza się w drodze pisemnej umowy. Umowa ta określa przekazywanie informacji niezbędnych depozytariuszowi do wykonywania jego obowiązków, zgodnie z niniejszą dyrektywą i innymi stosownymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.
6. Wykonując zadania określone w art. 34 i 35, IORP i depozytariusz muszą postępować w sposób uczciwy, sprawiedliwy, profesjonalny i niezależny oraz działać w interesie uczestników i beneficjentów programu.
7. Depozytariusz nie może prowadzić związanej z IORP działalności, która mogłaby wywołać konflikt interesów między IORP, uczestnikami i beneficjentami programu oraz nim samym, chyba że depozytariusz oddzieli pod względem funkcjonalnym i hierarchicznym wykonywanie zadań depozytariusza od wykonywania innych potencjalnie sprzecznych zadań, a ewentualne konflikty interesów będą właściwie zidentyfikowane, zarządzane, monitorowane i ujawniane uczestnikom i beneficjentom programu oraz organowi administrującemu, zarządzającemu lub nadzorczemu IORP.
8. W przypadku gdy nie wyznaczono depozytariusza, IORP przyjmują ustalenia służące zapobieganiu konfliktowi interesów i rozwiązywaniu takich konfliktów przy wykonywaniu zadań, które w innych okolicznościach należałyby do depozytariusza i osoby zarządzającej aktywami.

Artykuł 34

Przechowywanie aktywów i odpowiedzialność depozytariusza

1. W przypadku gdy aktywa IORP związane z programem emerytalnym składające się z instrumentów finansowych, które można przechowywać, są powierzone depozytariuszowi na przechowanie, depozytariusz przechowuje wszystkie instrumenty finansowe, które można zarejestrować na rachunku instrumentów finansowych otwartym w księgach depozytariusza, oraz wszystkie instrumenty finansowe, które mogą mu zostać fizycznie dostarczone.

W tym celu depozytariusz zapewnia, aby instrumenty finansowe, które można zarejestrować na rachunku instrumentów finansowych otwartym w księgach depozytariusza, zostały zarejestrowane w księgach depozytariusza na otwartych w imieniu IORP odrębnych rachunkach, zgodnie z zasadami ustanowionymi w dyrektywie 2014/65/UE, tak aby zawsze można było je jednoznacznie zidentyfikować jako należące do IORP lub do uczestników i beneficjentów programu emerytalnego.

2. W przypadku gdy aktywa IORP związane z programem emerytalnym składają się z innych aktywów niż aktywa, o których mowa w ust. 1, depozytariusz weryfikuje, czy IORP jest właścicielem aktywów, i prowadzi rejestr tych aktywów. Weryfikację przeprowadza się na podstawie informacji lub dokumentów przedstawionych przez IORP oraz na podstawie dowodów zewnętrznych, jeżeli są one dostępne. Depozytariusz na bieżąco aktualizuje rejestr.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby depozytariusz był odpowiedzialny wobec IORP oraz uczestników i beneficjentów za wszelkie straty poniesione przez nich w wyniku nieuzasadnionego uchybienia przez niego obowiązkowi lub ich niewłaściwego wykonania.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby na odpowiedzialność depozytariusza, o której mowa w ust. 3, nie miał wpływu fakt, że powierzył on osobie trzeciej wszystkie lub niektóre z przechowywanych przez siebie aktywów.
5. W przypadku gdy nie wyznaczono depozytariusza do przechowywania aktywów, od IORP wymaga się co najmniej:
  - a) zapewnienia, aby instrumenty finansowe były objęte należyłą uwagą i ochroną;
  - b) prowadzenia rejestru umożliwiającego IORP stałą i niezwłoczną identyfikację wszystkich aktywów;
  - c) stosowania niezbędnych środków w celu unikania konfliktów interesów w związku z przechowywaniem aktywów;
  - d) informowania na żądanie właściwych organów o sposobie przechowywania aktywów.

Artykuł 35

Obowiązki nadzorcze

1. Oprócz zadań, o których mowa w art. 34 ust. 1 i 2, depozytariusz wyznaczony do pełnienia obowiązków nadzorczych:
  - a) wykonuje polecenia IORP, chyba że stoją one w sprzeczności z prawem krajowym lub zasadami IORP;

- b) zapewnia, aby w transakcjach dotyczących aktywów IORP związanych z programem emerytalnym wszelkie płatności były przekazywane IORP w zwyczajowo ustalonych terminach; oraz
  - c) zapewnia, aby dochody uzyskane z aktywów były przeznaczane na cele zgodne z zasadami IORP.
2. Niezależnie od ust. 1 rodzime państwo członkowskie IORP może określić inne obowiązki nadzorcze, które ma wykonywać depozytariusz.
3. W przypadku gdy nie wyznaczono depozytariusza do pełnienia obowiązków nadzorczych, IORP wdraża procedury zapewniające należyte wykonywanie zadań w ramach IORP, które w innych okolicznościach podlegałyby nadzorowi ze strony depozytariuszy.

TYTUŁ IV

INFORMACJE UDZIELANE POTENCJALNYM UCZESTNIKOM, UCZESTNIKOM I BENEFICJENTOM

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Artykuł 36

Zasady

1. Uwzględniając rodzaj ustanowionego programu emerytalnego państwa członkowskie zapewniają, aby każda IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, przekazywała:
- a) potencjalnym uczestnikom: co najmniej informacje określone w art. 41;
  - b) uczestnikom: co najmniej informacje określone w art. 37–40, 42 i 44; oraz
  - c) beneficjentom: co najmniej informacje określone w art. 37, 43 i 44.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1:
- a) muszą być regularnie aktualizowane;
  - b) muszą być sporządzone na piśmie w jasny sposób, z użyciem jasnego, zwięzłego i zrozumiałego języka, bez stosowania żargonu i terminów technicznych, jeżeli zamiast nich można użyć sformułowań z języka niespecjalistycznego;
  - c) nie mogą wprowadzać w błąd; zapewnia się spójność słownictwa i treści;
  - d) muszą być przedstawione w sposób ułatwiający ich czytanie;
  - e) muszą być dostępne w języku urzędowym państwa członkowskiego, którego przepisy socjalne i prawo pracy odnoszące się do pracowniczych programów emerytalnych stosuje się do danego programu emerytalnego; oraz
  - f) muszą być udostępniane potencjalnym uczestnikom, uczestnikom i beneficjentom bezpłatnie za pośrednictwem środków elektronicznych, w tym trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej, bądź w wersji papierowej.
3. Państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać dodatkowe przepisy dotyczące informacji, jakie mają być przekazywane potencjalnym uczestnikom, uczestnikom i beneficjentom.

Artykuł 37

Ogólne informacje dotyczące programu emerytalnego

1. Państwa członkowskie, w odniesieniu do każdej IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, zapewniają, aby uczestnicy i beneficjenci byli dostatecznie informowani o odpowiednim programie emerytalnym obsługiwany przez IORP, w szczególności o:
- a) nazwie IORP, państwie członkowskim, w którym IORP jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia, oraz nazwie właściwego organu dla IORP;

- b) prawach i obowiązkach stron uczestniczących w programie emerytalnym;
  - c) profilu inwestycyjnym;
  - d) charakterze ryzyka finansowego ponoszonego przez uczestników i beneficjentów;
  - e) warunkach pełnych lub częściowych gwarancji w ramach programu emerytalnego lub określonego poziomu świadczeń lub, jeżeli w ramach programu emerytalnego nie przewidziano żadnej gwarancji, o oświadczeniu w tym zakresie;
  - f) istniejących mechanizmach ochrony nabytych uprawnień emerytalnych lub obniżania świadczeń;
  - g) jeżeli uczestnicy ponoszą ryzyko inwestycyjne lub mogą podejmować decyzje inwestycyjne: o osiągniętych w przeszłości wynikach inwestycyjnych związanych z programem emerytalnym przez minimalny okres pięciu lat lub przez wszystkie lata działalności programu, jeżeli było ich mniej niż pięć;
  - h) strukturze kosztów ponoszonych przez uczestników i beneficjentów w przypadku programów, które nie przewidują określonego poziomu świadczeń;
  - i) dostępnych dla uczestników i beneficjentów opcjach w zakresie otrzymywania świadczeń emerytalnych;
  - j) w przypadku gdy uczestnik ma prawo do przeniesienia uprawnień emerytalnych: o dalszych informacjach dotyczących uzgodnień odnoszących się do takiego przeniesienia.
2. W przypadku programów, w których uczestnicy ponoszą ryzyko inwestycyjne i które przewidują więcej niż jedną opcję z różnymi profilami inwestycyjnymi, uczestnicy otrzymują informacje o warunkach dotyczących zakresu dostępnych opcji inwestycyjnych, oraz, w stosownych przypadkach, o standardowej opcji inwestycyjnej i o zasadzie przypisywania poszczególnych uczestników do danej opcji inwestycyjnej w ramach programu emerytalnego.
3. Uczestnicy i beneficjenci lub ich przedstawiciele otrzymują w rozsądnym terminie wszelkie istotne informacje dotyczące zmian w zasadach programu emerytalnego. Ponadto IORP przedstawiają im wyjaśnienie skutków istotnych zmian rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla uczestników i beneficjentów.
4. IORP udostępniają ogólne informacje na temat programu emerytalnego, o których mowa w niniejszym artykule.

ROZDZIAŁ 2

Informacja o świadczeniu emerytalnym i dodatkowe informacje

Artykuł 38

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP sporządzały zwięzły dokument zawierający kluczowe informacje dla każdego uczestnika, biorąc pod uwagę specyficzny charakter krajowych systemów emerytalnych oraz odpowiednich krajowych przepisów prawa socjalnego, prawa pracy i prawa podatkowego (zwany dalej „informacją o świadczeniu emerytalnym”). Tytuł dokumentu zawiera wyrazy „Informacja o świadczeniu emerytalnym”.
2. W widocznym miejscu podaje się dokładną datę, do której odnoszą się informacje zawarte w informacji o świadczeniu emerytalnym.
3. Państwa członkowskie wymagają, aby informacje zawarte w informacji o świadczeniu emerytalnym były dokładne oraz aktualizowane i udostępniane bezpłatnie każdemu uczestnikowi przynajmniej raz w roku za pomocą środków elektronicznych, w tym trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej, bądź w wersji papierowej. Oprócz wszelkich informacji dostarczanych uczestnikom za pomocą środków elektronicznych, na żądanie dostarcza się kopię w wersji papierowej.
4. Wyraźnie wskazuje się wszelkie istotne zmiany w informacjach zawartych w informacji o świadczeniu emerytalnym w porównaniu z rokiem poprzednim.
5. Państwa członkowskie ustanawiają zasady ustalania założeń dotyczących prognoz, o których mowa w art. 39 ust. 1 lit. d). Zasady te mają zastosowanie do IORP w celu ustalania w razie potrzeby rocznej stopy nominalnego zwrotu z inwestycji, rocznej stopy inflacji oraz tendencji kształtowania się przyszłych płac.

*Artykuł 39***Informacja o świadczeniu emerytalnym**

1. Informacja o świadczeniu emerytalnym zawiera co najmniej następujące kluczowe informacje dla uczestników:
  - a) dane osobowe uczestnika, w tym jasne wskazanie, w zależności od sytuacji, ustawowego wieku emerytalnego, wieku emerytalnego określonego w programie emerytalnym lub oszacowanego przez IORP lub wieku emerytalnego określonego przez uczestnika;
  - b) nazwę IORP i jej adres kontaktowy oraz dane identyfikacyjne programu emerytalnego uczestnika;
  - c) w stosownych przypadkach, informacje dotyczące pełnych lub częściowych gwarancji w ramach programu emerytalnego oraz, w razie potrzeby, wskazanie miejsca, gdzie można znaleźć dodatkowe informacje;
  - d) informacje na temat prognoz dotyczących świadczeń emerytalnych, w oparciu o wiek emerytalny określony w lit. a), oraz zastrzeżenie, że prognozy te mogą różnić się od końcowej wartości otrzymywanych świadczeń; jeśli prognozy dotyczące świadczeń emerytalnych są oparte na scenariuszach ekonomicznych, informacje te powinny również zawierać najbardziej optymistyczny oraz pesymistyczny scenariusz, z uwzględnieniem specyficznego charakteru programu emerytalnego;
  - e) informacje o nabytych uprawnieniach lub zgromadzonym kapitale, z uwzględnieniem specyficznego charakteru programu emerytalnego;
  - f) informacje o składkach wpłaconych w ramach programu emerytalnego przez instytucję finansującą i przez uczestnika, co najmniej w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy, z uwzględnieniem specyficznego charakteru programu emerytalnego;
  - g) wyszczególnienie kosztów odliczonych przez IORP co najmniej w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy;
  - h) informacje o ogólnym poziomie finansowania programu emerytalnego.
2. Zgodnie z art. 60 państwa członkowskie wymieniają się najlepszymi praktykami dotyczącymi formy i treści informacji o świadczeniu emerytalnym.

*Artykuł 40***Dodatkowe informacje**

1. W informacji o świadczeniu emerytalnym podaje się, gdzie i jak można otrzymać dodatkowe informacje, w tym:
  - a) dodatkowe praktyczne informacje o opcjach, jakimi dysponuje uczestnik w ramach programu emerytalnego;
  - b) informacje, o których mowa w art. 29 i 30;
  - c) w stosownych przypadkach informacje o założeniach przyjętych w odniesieniu do kwot wyrażonych w postaci świadczeń dożywotnich, w szczególności jeżeli chodzi o wartość świadczenia dożywotniego, rodzaj podmiotu oferującego świadczenie dożywotnie i czas trwania świadczenia dożywotniego;
  - d) informacje o poziomie świadczeń w przypadku zaprzestania zatrudnienia.
2. W przypadku programów emerytalnych, w których uczestnicy ponoszą ryzyko inwestycyjne, a opcja inwestycyjna jest przypisywana uczestnikowi według określonej zasady przewidzianej w programie emerytalnym, w informacji o świadczeniu emerytalnym podaje się, gdzie są dostępne dodatkowe informacje.

ROZDZIAŁ 3

Inne przekazywane informacje i dokumenty*Artykuł 41***Informacje udzielane potencjalnym uczestnikom**

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP zapewniały, aby potencjalni uczestnicy, którzy nie są automatycznie zapisywani do programu emerytalnego, byli informowani, zanim przystąpią do tego programu emerytalnego, o:
  - a) wszelkich stosownych dostępnych dla nich opcjach, w tym opcjach inwestycyjnych;

- b) stosownych cechach programu emerytalnego, w tym rodzajach świadczeń;
- c) tym, czy i jak czynniki związane ze środowiskiem i klimatem, czynniki społeczne i czynniki związane z łaodem korporacyjnym są uwzględniane w strategii inwestycyjnej; oraz
- d) tym, gdzie można znaleźć dodatkowe informacje.

2. Jeżeli uczestnicy ponoszą ryzyko inwestycyjne lub mogą podejmować decyzje inwestycyjne, potencjalni uczestnicy są informowani o osiągniętych w przeszłości wynikach inwestycyjnych związanych z programem emerytalnym przez minimalny okres pięciu lat lub przez wszystkie lata działalności programu, jeżeli było ich mniej niż pięć, oraz o strukturze kosztów ponoszonych przez uczestników i beneficjentów.

3. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP zapewniały, aby potencjalni uczestnicy, którzy są automatycznie zapisywani do programu emerytalnego, natychmiast po przystąpieniu do programu emerytalnego byli informowani o:

- a) wszelkich stosownych dostępnych dla nich opcjach, w tym opcjach inwestycyjnych;
- b) stosownych cechach programu emerytalnego, w tym rodzajach świadczeń;
- c) tym, czy i jak czynniki związane ze środowiskiem i klimatem, czynniki społeczne i czynniki związane z łaodem korporacyjnym są uwzględniane w strategii inwestycyjnej; oraz
- d) tym, gdzie można znaleźć dodatkowe informacje.

Artykuł 42

Informacje udzielane uczestnikom na etapie przed przejściem na emeryturę

Oprócz informacji o świadczeniu emerytalnym IORP przekazują każdemu uczestnikowi, w odpowiednim czasie przed osiągnięciem wieku emerytalnego, określonego w art. 39 ust. 1 lit. a), lub na żądanie uczestnika, informacje o dostępnych opcjach wypłaty otrzymywanych świadczeń emerytalnych.

Artykuł 43

Informacje udzielane beneficjentom na etapie wypłaty świadczeń

1. Państwa członkowskie wymagają, aby IORP okresowo przekazywały beneficjentom informacje o należnych świadczeniach i odpowiadających im opcjach wypłaty.
2. Bezzwłocznie po podjęciu końcowej decyzji powodującej obniżenie poziomu należnych świadczeń oraz na trzy miesiące przed wdrożeniem tej decyzji IORP informuje o tym beneficjentów.
3. W przypadku gdy beneficjenci ponoszą znaczne ryzyko inwestycyjne na etapie wypłaty, państwa członkowskie zapewniają regularne otrzymywanie przez beneficjentów odpowiednich informacji.

Artykuł 44

Dodatkowe informacje udzielane na żądanie uczestnikom i beneficjentom

Na żądanie uczestnika, beneficjenta lub ich przedstawicieli IORP przekazuje następujące dodatkowe informacje:

- a) roczne sprawozdania finansowe i roczne sprawozdania z działalności, o których mowa w art. 29, lub w przypadku gdy IORP odpowiada za więcej niż jeden program, sprawozdania odnoszące się do ich poszczególnych programów emerytalnych;

- b) oświadczenie o zasadach polityki inwestycyjnej, o którym mowa w art. 30;
- c) wszelkie dalsze informacje o założeniach stosowanych w celu uzyskania prognoz, o których mowa w art. 39 ust. 1 lit. d).

TYTUŁ V

NADZÓR OSTROŻNOŚCIOWY

ROZDZIAŁ 1

Ogólne reguły nadzoru ostrożnościowego

Artykuł 45

Główny cel nadzoru ostrożnościowego

1. Głównym celem nadzoru ostrożnościowego jest ochrona praw uczestników i beneficjentów oraz zapewnienie stabilności i należytego funkcjonowania IORP.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy dysponowały niezbędnymi środkami, odpowiednią wiedzą fachową, zdolnością i uprawnieniami koniecznymi do osiągnięcia głównego celu nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 46

Zakres nadzoru ostrożnościowego

Państwa członkowskie zapewniają poddanie IORP nadzorowi ostrożnościowemu obejmującemu, w stosownych przypadkach, nadzór nad:

- a) warunkami działania;
- b) rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi;
- c) finansowaniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- d) ustawowymi funduszami własnymi;
- e) dostępnym marginesem wypłacalności;
- f) wymaganym marginesem wypłacalności;
- g) regułami inwestowania;
- h) zarządzaniem inwestycjami;
- i) systemem zarządzania; oraz
- j) informacjami przekazywanymi uczestnikom i beneficjentom.

Artykuł 47

Ogólne zasady nadzoru ostrożnościowego

1. Właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego odpowiadają za nadzór ostrożnościowy nad IORP.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby podstawą nadzoru było podejście przyszłościowe i oparte na analizie ryzyka.
3. Nadzór nad IORP obejmuje odpowiednie połączenie działań prowadzonych poza siedzibą IORP i kontroli na miejscu.

4. Uprawnienia nadzorcze wykonuje się w odpowiednim czasie i w sposób proporcjonalny do wielkości, charakteru, skali i złożoności działalności IORP.

5. Państwa członkowskie zapewniają należyte uwzględnianie przez właściwe organy potencjalnego wpływu ich działań na stabilność systemów finansowych w Unii, w szczególności w sytuacjach kryzysowych.

Artykuł 48

Uprawnienia w zakresie interwencji i obowiązki właściwych organów

1. Właściwe organy wymagają od każdej IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, aby posiadała należyte procedury administracyjne i księgowe oraz odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznej.

2. Bez uszczerbku dla uprawnień nadzorczych właściwych organów oraz prawa państw członkowskich do ustanawiania i nakładania sankcji karnych państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy mogły nakładać sankcje administracyjne i inne środki mające zastosowanie w przypadku wszelkich naruszeń przepisów krajowych wdrażających niniejszą dyrektywę, oraz podejmują wszelkie konieczne środki, aby zapewnić ich wykonanie. Państwa członkowskie zapewniają skuteczność, proporcjonalność i odstraszający charakter swoich sankcji administracyjnych i innych środków.

3. Państwa członkowskie mogą zdecydować o niewprowadzaniu przepisów dotyczących sankcji administracyjnych na podstawie niniejszej dyrektywy za naruszenia, które podlegają sankcjom karnym na mocy ich prawa krajowego. W takim przypadku państwa członkowskie informują Komisję o odpowiednich przepisach prawa karnego.

4. Państwa członkowskie zapewniają publikowanie przez właściwe organy bez zbędnej zwłoki informacji o każdej sankcji administracyjnej lub innym środku nałożonym za naruszenie przepisów krajowych wdrażających niniejszą dyrektywę, wobec których nie wniesiono w terminie odwołania, w tym informacji na temat rodzaju i charakteru naruszenia oraz tożsamości osób odpowiedzialnych za naruszenie. Jednakże w przypadku gdy właściwy organ uzna, że opublikowanie tożsamości osób prawnych lub tożsamości lub danych osobowych osób fizycznych byłoby nieproporcjonalne, w oparciu o indywidualną ocenę proporcjonalności opublikowania takich danych, lub w przypadku gdy takie opublikowanie zagroziłoby stabilności rynków finansowych lub trwającemu postępowaniu, właściwy organ może podjąć decyzję o odroczeniu publikacji, zaniechaniu publikacji lub o opublikowaniu informacji o nałożonych sankcjach w sposób zanonimizowany.

5. Każda decyzja o zakazie lub ograniczeniu działalności IORP zawiera szczegółowe uzasadnienie i powiadamia się o niej zainteresowaną IORP. O decyzji tej powiadamiany jest również EIOPA, który przekazuje ją wszystkim właściwym organom w przypadku działalności transgranicznej, o której mowa w art. 11.

6. Właściwe organy mogą także ograniczyć swobodne rozporządzanie aktywami IORP lub zakazać swobodnego rozporządzania tymi aktywami, w szczególności gdy:

a) IORP nie zdołała utworzyć wystarczających rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odniesieniu do całokształtu działalności lub posiada niewystarczające aktywa dla pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;

b) IORP nie była w stanie utrzymać ustawowych funduszy własnych.

7. W celu zabezpieczenia interesów uczestników i beneficjentów właściwe organy mogą, w całości lub częściowo, przekazać uprawnienia posiadane przez osoby kierujące IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, zgodnie z przepisami rodzimego państwa członkowskiego specjalnemu przedstawicielowi, który spełnia wymagania dotyczące wykonywania tych uprawnień.

8. Właściwe organy mogą zakazać działalności IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, lub ją ograniczyć, w szczególności gdy:

a) IORP nie wywiązuje się z obowiązku odpowiedniej ochrony interesów uczestników i beneficjentów programu;

b) IORP nie spełnia już warunków działania;

c) IORP w rażącym stopniu nie wywiązuje się z obowiązków wynikających z przepisów, którym podlega;

d) w przypadku działalności transgranicznej IORP nie przestrzega wymogów prawa socjalnego i prawa pracy przyjmującego państwa członkowskiego dotyczących obszaru pracowniczych programów emerytalnych.

9. Państwa członkowskie zapewniają, aby od decyzji dotyczących IORP, podejmowanych na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, przysługiwało prawo odwołania do sądu.

Artykuł 49

Proces nadzoru

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy posiadały niezbędne uprawnienia do dokonywania przeglądu strategii, procesów i procedur sprawozdawczych ustanowionych przez IORP w celu przestrzegania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, z uwzględnieniem wielkości, charakteru, skali i złożoności działalności IORP.

W ramach wspomnianego przeglądu uwzględnia się okoliczności, w jakich działają IORP, oraz, w stosownych przypadkach, strony wykonujące dla nich zlecone w drodze outsourcingu kluczowe funkcje lub wszelką inną działalność. Przegląd obejmuje następujące elementy:

- a) ocenę wymogów jakościowych odnoszących się do systemu zarządzania;
- b) ocenę rodzajów ryzyka, na które narażona jest IORP;
- c) ocenę zdolności IORP do oceny tych rodzajów ryzyka i zarządzania nim.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy dysponowały narzędziami monitorowania, obejmującymi testy warunków skrajnych, umożliwiającymi im wykrycie pogarszającej się kondycji finansowej IORP oraz monitorowanie procesu prowadzącego do naprawy sytuacji.

3. Właściwe organy posiadają uprawnienia konieczne, aby żądać od IORP usunięcia słabych stron lub niedociągnięć stwierdzonych w ramach procesu nadzoru.

4. Właściwe organy określają minimalną częstotliwość i zakres przeglądu określonego w ust. 1, uwzględniając wielkość, charakter, skalę i stopień złożoności działalności danego IORP.

Artykuł 50

Informacje przekazywane właściwym organom

Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy, w odniesieniu do każdej IORP, która jest zarejestrowana lub wykonuje działalność na podstawie zezwolenia na ich terytoriach, posiadały niezbędne uprawnienia i środki w celu:

- a) żądania od IORP, organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego IORP lub osób faktycznie zarządzających IORP lub pełniących kluczowe funkcje dostarczania w dowolnym momencie informacji dotyczących wszystkich spraw przedsiębiorstwa lub przesyłania wszystkich dokumentów przedsiębiorstwa;
- b) nadzoru nad relacjami między IORP a innymi przedsiębiorstwami lub między kilkoma IORP w przypadku, gdy IORP zleca w drodze outsourcingu kluczowe funkcje lub wszelką inną działalność innym przedsiębiorstwom lub innym IORP oraz dalszego outsourcingu, jeżeli wpływa to na sytuację finansową IORP lub ma istotne znaczenie dla skutecznego nadzoru;
- c) otrzymywania następujących dokumentów: własnej oceny ryzyka, oświadczenia o zasadach polityki inwestycyjnej, rocznych sprawozdań finansowych i rocznych sprawozdań z działalności oraz wszystkich pozostałych dokumentów niezbędnych do celów nadzoru;
- d) określania, które dokumenty są niezbędne do celów nadzoru, w tym:
  - (i) wewnętrzne raporty okresowe;
  - (ii) wyceny aktuarialne i szczegółowe założenia;

- (iii) badania aktywów i pasywów;
  - (iv) dowody spójności z zasadami polityki inwestycyjnej;
  - (v) dowody, że składki zostały zapłacone zgodnie z planem;
  - (vi) sprawozdania osób odpowiedzialnych za kontrolę rocznych sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 29;
- e) przeprowadzania kontroli na miejscu w pomieszczeniach IORP i, w miarę potrzeby, kontroli działalności zleconej w drodze outsourcingu i wszelkiego dalszego outsourcingu, celem sprawdzenia, czy działalność jest prowadzona zgodnie z zasadami nadzoru;
- f) żądania od IORP w dowolnym momencie informacji o działalności zleconej w drodze outsourcingu i wszelkiego dalszego outsourcingu.

Artykuł 51

Przejrzystość i odpowiedzialność

1. Państwa członkowskie zapewniają wykonywanie przez właściwe organy zadań określonych w niniejszej dyrektywie w sposób przejrzysty, niezależny i odpowiedzialny, z należywym poszanowaniem ochrony informacji poufnych.
2. Państwa członkowskie zapewniają podawanie do wiadomości publicznej następujących informacji:
  - a) tekstów przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych oraz ogólnych wytycznych w zakresie pracowniczych programów emerytalnych, a także informacji o tym, czy dane państwo członkowskie postanawia stosować niniejszą dyrektywę zgodnie z art. 4 i 5;
  - b) informacji dotyczących procesu nadzoru określonego w art. 49;
  - c) zbiorczych danych statystycznych dotyczących głównych aspektów stosowania nadzoru ostrożnościowego;
  - d) głównego celu nadzoru ostrożnościowego oraz informacji o głównych funkcjach i działaniach właściwych organów;
  - e) przepisów o sankcjach administracyjnych i innych środkach mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.
3. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie i stosowanie przejrzystych procedur w zakresie powoływania i odwoływania członków organów kierowniczych i zarządzających ich właściwych organów.

ROZDZIAŁ 2

Tajemnica zawodowa lub służbowa i wymiana informacji

Artykuł 52

Tajemnica zawodowa lub służbowa

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy w celu zapewnienia, aby wszystkie osoby, które pracują obecnie lub pracowały w przeszłości dla właściwych organów, jak również biegli rewidenci i eksperci działający w imieniu tych organów, były zobowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej lub służbowej. Bez uszczerbku dla przypadków podlegających przepisom prawa karnego osoby te nie mogą ujawniać żadnej osobie ani organowi poufnych informacji, jakie uzyskały w trakcie pełnienia obowiązków, z wyjątkiem informacji w postaci skróconej lub zbiorczej zapewniającej, aby nie można było zidentyfikować poszczególnych IORP.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1 w przypadku likwidacji programu emerytalnego państwa członkowskie mogą zezwolić na ujawnienie informacji poufnych w postępowaniu cywilnym lub gospodarczym.

*Artykuł 53***Wykorzystanie informacji poufnych**

Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy, które otrzymują poufne informacje zgodnie z niniejszą dyrektywą, wykorzystywały je wyłącznie w ramach pełnienia swoich obowiązków i do poniższych celów:

- a) sprawdzenia, czy przed rozpoczęciem działalności IORP spełniły warunki dotyczące podjęcia działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych;
- b) ułatwienia monitorowania działalności IORP, w tym monitorowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wypłacalności, systemu zarządzania oraz informacji przekazywanych uczestnikom i beneficjentom;
- c) wprowadzania środków naprawczych, w tym sankcji administracyjnych;
- d) jeśli jest to dozwolone na mocy prawa krajowego – w celu opublikowania kluczowych wskaźników efektywności dla wszystkich poszczególnych IORP, które to wskaźniki mogą pomóc uczestnikom i beneficjentom w podejmowaniu decyzji finansowych dotyczących ich emerytury;
- e) w związku z odwołaniami od decyzji właściwych organów, wydanych zgodnie z przepisami stanowiącymi transpozycję niniejszej dyrektywy;
- f) w postępowaniu sądowym dotyczącym przepisów stanowiących transpozycję niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 54***Uprawnienia śledcze Parlamentu Europejskiego**

Art. 52 i 53 pozostają bez uszczerbku dla uprawnień śledczych przyznanych Parlamentowi Europejskiemu na mocy art. 226 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

*Artykuł 55***Wymiana informacji między organami**

1. Art. 52 i 53 nie wykluczają:
  - a) wymiany informacji między właściwymi organami w tym samym państwie członkowskim w ramach pełnienia przez nie funkcji nadzorczych;
  - b) wymiany informacji między właściwymi organami w różnych państwach członkowskich w ramach pełnienia przez nie funkcji nadzorczych;
  - c) wymiany informacji, w ramach pełnienia funkcji nadzorczych, między właściwymi organami a znajdującymi się w tym samym państwie członkowskim następującymi podmiotami:
    - (i) organami odpowiedzialnymi za nadzór nad podmiotami sektora finansowego i innymi organizacjami finansowymi oraz organami odpowiedzialnymi za nadzór nad rynkami finansowymi;
    - (ii) organami lub podmiotami odpowiedzialnymi za utrzymywanie stabilności systemu finansowego w państwach członkowskich za pomocą uregulowań makroostrożnościowych;
    - (iii) podmiotami uczestniczącymi w likwidacji programu emerytalnego i w innych podobnych procedurach;
    - (iv) podmiotami lub organami zajmującymi się reorganizacją w celu ochrony stabilności systemu finansowego;
    - (v) osobami odpowiedzialnymi za przeprowadzanie ustawowych badań sprawozdań finansowych IORP, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji finansowych;
  - d) ujawniania podmiotom zarządzającym likwidacją programu emerytalnego informacji koniecznych do wykonywania ich obowiązków.

2. Informacje otrzymane przez organy, podmioty i osoby, o których mowa w ust. 1, podlegają zasadom dotyczącym tajemnicy zawodowej lub służbowej ustanowionym w art. 52.
3. Art. 52 i 53 nie uniemożliwiają państwom członkowskim zezwolenia na wymianę informacji między właściwymi organami a następującymi podmiotami:
  - a) organami odpowiedzialnymi za nadzorowanie podmiotów uczestniczących w likwidacji programów emerytalnych i innych podobnych procedurach;
  - b) organami odpowiedzialnymi za nadzorowanie osób zobowiązanych do przeprowadzania ustawowych badań sprawozdań finansowych IORP, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji finansowych;
  - c) niezależnymi aktuariuszami IORP prowadzącymi nadzór nad tymi IORP oraz podmiotami odpowiedzialnymi za nadzorowanie tych aktuariuszy.

Artykuł 56

Przekazywanie informacji bankom centralnym, organom kształtującym politykę pieniężną, Europejskim Urzędowi Nadzoru i Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego

1. Art. 52 i 53 nie stanowią przeszkody dla właściwych organów w przekazywaniu informacji następującym podmiotom do celów wykonywania przez nie odpowiednich zadań:
  - a) bankom centralnym i innym podmiotom pełniącym podobną funkcję, występującym w charakterze organów kształtujących politykę pieniężną;
  - b) w stosownych przypadkach – innym organom publicznym odpowiedzialnym za nadzorowanie systemów płatniczych;
  - c) Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego, EIOPA, Europejskiemu Urzędowi Nadzoru (Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego) ustanowionemu rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 ⁽¹⁾ oraz Europejskiemu Urzędowi Nadzoru (Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) ustanowionemu rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 ⁽²⁾.
2. Art. 55–58 nie stanowią przeszkody dla organów lub podmiotów, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), w przekazywaniu właściwym organom informacji, które mogą być potrzebne właściwym organom do celów określonych w art. 53.
3. Informacje otrzymane zgodnie z ust. 1 i 2 podlegają wymogom zachowania tajemnicy zawodowej lub służbowej, które są co najmniej równoważne wymogom określonym w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 57

Ujawnianie informacji administracji rządowej odpowiedzialnej za prawodawstwo w dziedzinie finansów

1. Art. 52 ust. 1, art. 53 i art. 58 ust. 1 nie uniemożliwiają państwom członkowskim zezwolenia na ujawnianie informacji poufnych między właściwymi organami a innymi jednostkami ich centralnej administracji rządowej odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów dotyczących nadzoru nad IORP, instytucjami kredytowymi, instytucjami finansowymi, przedsiębiorstwami świadczącymi usługi inwestycyjne i nad zakładami ubezpieczeń lub inspektorom działającym w imieniu tych jednostek administracji.

Ujawnienia tych informacji dokonuje się jedynie wówczas, gdy jest to niezbędne na potrzeby nadzoru ostrożnościowego oraz działań zapobiegawczych i naprawczych wobec upadających IORP. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, osoby mające dostęp do tych informacji podlegają wymogom zachowania tajemnicy zawodowej lub służbowej, które są co najmniej równoważne wymogom określonym w niniejszej dyrektywie. Państwa członkowskie gwarantują jednak, że informacje otrzymane zgodnie z art. 55 oraz informacje uzyskane w drodze kontroli na miejscu będą mogły zostać ujawnione jedynie za wyraźną zgodą właściwego organu, od którego informacje te pochodzą, lub właściwego organu państwa członkowskiego, w którym została przeprowadzona kontrola na miejscu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

2. Państwa członkowskie mogą zezwolić na ujawnianie poufnych informacji dotyczących nadzoru ostrożnościowego nad IORP parlamentarnym komisjom śledczym lub trybunałom obrachunkowym w ich państwie członkowskim oraz innym podmiotom odpowiedzialnym za prowadzenie dochodzeń w danym państwie członkowskim, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) podmioty te są właściwe na mocy prawa krajowego do prowadzenia dochodzeń lub kontroli dotyczących działań organów odpowiedzialnych za nadzór nad IORP lub za przepisy regulujące taki nadzór;
- b) informacje te są bezwzględnie konieczne do wykonywania właściwości, o której mowa w lit. a);
- c) osoby posiadające dostęp do informacji podlegają na mocy prawa krajowego wymogom zachowania tajemnicy zawodowej lub służbowej co najmniej równoważnym wymogom określonym w niniejszej dyrektywie;
- d) jeżeli informacje pochodzą z innego państwa członkowskiego, ujawnia się je za wyraźną zgodą właściwych organów, od których one pochodzą, a ujawnienie może nastąpić wyłącznie do celów, na które organy te wyraziły zgodę.

Artykuł 58

Warunki dotyczące wymiany informacji

1. W przypadku wymiany informacji zgodnie z art. 55, przekazywania informacji zgodnie z art. 56 i ujawniania informacji zgodnie z art. 57 państwa członkowskie wymagają spełnienia co najmniej następujących warunków:

- a) informacje są wymieniane, przekazywane lub ujawniane do celów sprawowania nadzoru;
- b) otrzymane informacje objęte są obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej lub służbowej ustanowionym w art. 52;
- c) w przypadku gdy informacje pochodzą z innego państwa członkowskiego, nie mogą one zostać ujawnione bez wyraźnej zgody właściwego organu, od którego pochodzą, a w stosownych przypadkach ujawnienie może nastąpić wyłącznie do celów, na które organ ten wyraził zgodę.

2. Art. 53 nie uniemożliwia państwom członkowskim zezwolenia, w celu wzmocnienia stabilności systemu finansowego oraz jego integralności, na wymianę informacji między właściwymi organami a organami lub podmiotami odpowiedzialnymi za wykrywanie naruszeń prawa spółek obowiązującego względem instytucji finansujących i prowadzenie dochodzeń w takich sprawach.

Państwa członkowskie, które stosują akapit pierwszy, wymagają spełnienia co najmniej następujących warunków:

- a) informacje muszą służyć wykrywaniu, dochodzeniom i kontrolom, o których mowa w art. 57 ust. 2 lit. a);
- b) otrzymane informacje muszą być objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej lub służbowej ustanowionym w art. 52;
- c) w przypadku gdy informacje pochodzą z innego państwa członkowskiego, nie mogą one zostać ujawnione bez wyraźnej zgody właściwego organu, od którego pochodzą, a w stosownych przypadkach ujawnienie może nastąpić wyłącznie do celów, na które organ ten wyraził zgodę.

3. W przypadku gdy w danym państwie członkowskim organy lub podmioty, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, wykonują swoje zadania w zakresie wykrywania lub prowadzenia dochodzeń z pomocą osób wyznaczonych do tego celu ze względu na ich szczególne kompetencje i niezatrudnionych w sektorze publicznym, ma zastosowanie możliwość wymiany informacji przewidziana w art. 57 ust. 2.

Artykuł 59

Przepisy krajowe o charakterze ostrożnościowym

1. Państwa członkowskie przekazują EIOPA sprawozdania dotyczące krajowych przepisów o charakterze ostrożnościowym w zakresie pracowniczych programów emerytalnych nieobjętych przepisami krajowego prawa socjalnego i prawa pracy w zakresie organizacji systemów emerytalnych, o których mowa w art. 11 ust. 1.

2. Państwa członkowskie regularnie, przynajmniej co dwa lata, uaktualniają te informacje, a EIOPA udostępnia je na swojej stronie internetowej.

TYTUŁ VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 60

Współpraca między państwami członkowskimi, Komisją i EIOPA

1. Państwa członkowskie zapewniają, w odpowiedni sposób, jednolite stosowanie niniejszej dyrektywy przez stałą wymianę informacji i doświadczeń w celu wypracowania najlepszych praktyk w tej dziedzinie i ścisłą współpracę w stosownych przypadkach przy udziale partnerów społecznych, a czyniąc to, zapobiegają zakłóceniom konkurencji i stwarzają warunki wymagane dla bezproblemowego uczestnictwa transgranicznego.
2. Komisja i właściwe organy państw członkowskich ściśle współpracują w celu ułatwienia nadzoru nad działalnością IORP.
3. Właściwe organy państw członkowskich współpracują z EIOPA na potrzeby niniejszej dyrektywy zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1094/2010 i niezwłocznie udzielają EIOPA wszelkich informacji niezbędnych do wypełniania jego obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy i z rozporządzenia (UE) nr 1094/2010, zgodnie z art. 35 tego rozporządzenia.
4. Każde państwo członkowskie powiadamia Komisję i EIOPA o wszelkich poważniejszych trudnościach, jakie mogą powstać w związku ze stosowaniem niniejszej dyrektywy. Komisja, EIOPA i właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich badają takie trudności tak szybko, jak to możliwe, w celu znalezienia właściwego rozwiązania.

Artykuł 61

Przetwarzanie danych osobowych

W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w ramach niniejszej dyrektywy IORP i właściwe organy wykonują swe zadania na potrzeby niniejszej dyrektywy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679. W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez EIOPA w ramach niniejszej dyrektywy EIOPA przestrzega rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

Artykuł 62

Ocena i przegląd

1. Do dnia 13 stycznia 2023 r. Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat jej wdrożenia i skuteczności.
2. Przegląd, o którym mowa w ust. 1, będzie dotyczył w szczególności:
  - a) odpowiedniości niniejszej dyrektywy z ostrożnościowego punktu widzenia i pod kątem zarządzania;
  - b) działalności transgranicznej;
  - c) doświadczeń zdobytych podczas stosowania niniejszej dyrektywy oraz jej wpływu na stabilność IORP;
  - d) informacji o świadczeniu emerytalnym.

Artykuł 63

Zmiana dyrektywy 2009/138/WE

W dyrektywie 2009/138/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 13 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) »reasekuracja« oznacza jedno z poniższych:

- a) działalność polegającą na przyjmowaniu ryzyk cedowanych przez zakład ubezpieczeń lub zakład ubezpieczeń państwa trzeciego lub przez inny zakład reasekuracji lub zakład reasekuracji państwa trzeciego;
- b) w przypadku ubezpieczycieli zrzeszonych w towarzystwie Lloyd's działalność polegającą na przyjmowaniu przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji inny niż ubezpieczyciele zrzeszeni w towarzystwie Lloyd's ryzyk cedowanych przez któregokolwiek z członków towarzystwa Lloyd's; lub
- c) świadczenie przez zakład reasekuracji usług pokrycia ryzyka na rzecz instytucji objętej zakresem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2341 (*).

(*) Dyrektywa (UE) 2016/2341 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (dyrektywa IORP) (Dz. U. L 354 23.12.2016, s. 37).”;

2) art. 308b ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy państwa członkowskie siedziby stosowały przepisy, o których mowa w art. 4 dyrektywy (UE) 2016/2341, te państwa członkowskie siedziby mogą nadal stosować przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, które zostały przez nie przyjęte w celu wykonania przepisów art. 1–19, art. 27–30, art. 32–35 i art. 37–67 dyrektywy 2002/83/WE w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2015 r., przez okres przejściowy upływający w dniu 31 grudnia 2022 r.

Jeżeli dane państwo członkowskie siedziby nadal stosuje wspomniane przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, zakłady ubezpieczeń w tym państwie członkowskim siedziby obliczają swój kapitałowy wymóg wypłacalności jako sumę następujących składników:

- a) hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności w odniesieniu do ich działalności w zakresie ubezpieczeń, obliczonego bez uwzględnienia działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych zgodnie z art. 4 dyrektywy (UE) 2016/2341;
- b) marginesu wypłacalności w odniesieniu do działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych, obliczonego zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, które zostały przyjęte w celu wykonania przepisów art. 28 dyrektywy 2002/83/WE.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące kwestii, czy okres, o którym mowa w akapicie pierwszym, należy przedłużyć, biorąc pod uwagę zmiany przepisów unijnych lub krajowych wynikające z niniejszej dyrektywy.”.

Artykuł 64

Transpozycja

1. Do dnia 13 stycznia 2019 r. państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych środków.

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w obowiązujących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą odczytuje się jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 65

Uchylenie

Dyrektywa 2003/41/WE, zmieniona dyrektywami wymienionymi w załączniku I część A, traci moc ze skutkiem od dnia 13 stycznia 2019 r., bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego i rozpoczęcia stosowania dyrektyw określonych w załączniku I część B.

Odesłania do uchylonej dyrektywy 2003/41/WE odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji w załączniku II.

Artykuł 66

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 67

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu 14 grudnia 2016 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

I. KORČOK

Przewodniczący

_____

ZAŁĄCZNIK I

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa i wykaz jej kolejnych zmian

(o których mowa w art. 65)

Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10)	
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1)	wyłącznie art. 303
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/78/UE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 120)	wyłącznie art. 4
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1)	wyłącznie art. 62
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/14/UE (Dz.U. L 145 z 31.5.2013, s. 1)	wyłącznie art. 1

CZĘŚĆ B

Wykaz terminów transpozycji do prawa krajowego i rozpoczęcia stosowania

(o których mowa w art. 65)

Dyrektywa	Termin transpozycji	Data rozpoczęcia stosowania
2003/41/WE	23.9.2005	23.9.2005
2009/138/WE	31.3.2015	1.1.2016
2010/78/UE	31.12.2011	31.12.2011
2011/61/UE	22.7.2013	22.7.2013
2013/14/UE	21.12.2014	21.12.2014

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Dyrektywa 2003/41/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1
art. 2	art. 2
art. 3	art. 3
art. 4	art. 4
art. 5	art. 5
art. 6 lit. a)	art. 6 pkt 1
art. 6 lit. b)	art. 6 pkt 2
art. 6 lit. c)	art. 6 pkt 3
art. 6 lit. d)	art. 6 pkt 4
art. 6 lit. e)	art. 6 pkt 5
art. 6 lit. f)	art. 6 pkt 6 art. 6 pkt 7
art. 6 lit. g)	art. 6 pkt 8
art. 6 lit. h)	art. 6 pkt 9
art. 6 lit. i)	art. 6 pkt 10
art. 6 lit. j)	art. 6 pkt 11 art. 6 pkt 12–19
art. 7	art. 7
art. 8	art. 8
art. 9 ust. 1 lit. a)	art. 9
art. 9 ust. 1 lit. c)	art. 10 ust. 1 lit. a)
art. 9 ust. 1 lit. e)	art. 10 ust. 1 lit. b)
art. 9 ust. 2	art. 10 ust. 2
art. 20 oraz art. 9 ust. 5	art. 11 art. 12
art. 15 ust. 1–5	art. 13 ust. 1–5
art. 15 ust. 6	
art. 16	art. 14
art. 17	art. 15

Dyrektywa 2003/41/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 17a ust. 1–4	art. 16 ust. 1–4
art. 17a ust. 5	
art. 17b	art. 17
art. 17c	
art. 17d	art. 18
art. 18	art. 19 art. 20 art. 21
art. 9 ust. 1 lit. b)	art. 22 ust. 1 art. 22 ust. 2–7 art. 23 art. 24 art. 25 art. 26 art. 27 art. 28
art. 10	art. 29
art. 12	art. 30
art. 9 ust. 4	art. 31 ust. 1 art. 31 ust. 2–7
art. 19 ust. 1	art. 32
art. 19 ust. 2 akapit drugi	art. 33 ust. 1 art. 33 ust. 2
art. 19 ust. 2 akapit pierwszy	art. 33 ust. 3
art. 19 ust. 3	art. 33 ust. 4 art. 33 ust. 5–8 art. 34 art. 35 art. 36
art. 9 ust. 1 lit. f)	art. 37 ust. 1
art. 11 ust. 4 lit. c)	art. 37 ust. 2
art. 11 ust. 2 lit. b)–	art. 37 ust. 3 art. 37 ust. 4 art. 38 art. 39 art. 40 ust. 1 lit. a)– c)

Dyrektywa 2003/41/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 11 ust. 4 lit. b)	art. 40 ust. 1 lit. d) art. 40 ust. 2 art. 41 art. 42
art. 11 ust. 5	art. 43
art. 11 ust. 2 lit. a)	art. 44 lit. a)
art. 11 ust. 3	art. 44 lit. b) art. 44 lit. c) art. 45 art. 46 art. 47
art. 14 ust. 1	art. 48 ust. 1
art. 14 ust. 2 akapit pierwszy	art. 48 ust. 2 art. 48 ust. 3–5
art. 14 ust. 2 akapit drugi	art. 48 ust. 6
art. 14 ust. 3–5	art. 48 ust. 7–9 art. 49
art. 13 ust. 1	art. 50
art. 13 ust. 2	art. 51 art. 52 art. 53 art. 54 art. 55 art. 56 art. 57 art. 58
art. 20 ust. 11 akapit pierwszy	art. 59 ust. 1
art. 20 ust. 11 akapit drugi	art. 59 ust. 2
art. 20 ust. 11 akapit trzeci i czwarty	
art. 21	art. 60 art. 61 art. 62 art. 63
art. 22	art. 64 art. 65 art. 66 art. 67